

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea **MĂSURII 322 – „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”**

Versiunea 03 octombrie 2008

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) implementat prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) și se constituie în suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale PNDR. Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Studiului de Fezabilitate/documentația de avizare a lucrărilor de intervenție și al Memoriului justificativ, al Contractului de Finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general, consultați pliantele și îndrumările editate de MADR și APDRP, disponibile la sediile DADR județene și sediile APDRP din fiecare județ și din regiunile de dezvoltare ale României, precum și pe paginile de internet www.apdrp.ro și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre FEADR ne puteți contacta direct la sediile noastre, prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE

<i>Obiectivele măsurii 322 – Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale</i>	5
--	---

2. PREZENTAREA MĂSURII 322

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile.....	6
2.2 Criteriile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului.....	7
2.3 Tipuri de servicii/acțiuni sprijinite.....	9
2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile.....	14
2.5 Criteriile de selecție ale proiectului.....	15
2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)	20

3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU RENOVAREA, DEZVOLTAREA SATELOR, ÎMBUNĂȚĂȚIREA SERVICIILOR DE BAZĂ PENTRU ECONOMIA ȘI POPULAȚIA RURALĂ ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A MOȘTENIRII RURALE

3.1 Completarea, depunerea și verificarea Dosarului cererii de finanțare.....	22
3.2 Contractarea fondurilor.....	28
3.3 Achizițiile.....	29
3.4 Plata.....	32

4. INFORMAȚII UTILE

4.1. Documente necesare întocmirii cererii de finanțare.....	33
4.2. Lista Formularelor disponibile pe site-ul APDRP.....	42
4.3. Dicționar	43
4.4. APDRP în sprijinul dumneavoastră	50

5. ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI

5.1. Anexa 1 – Model Cerere de Finanțare	link www.apdrp.ro
5.2. Anexa 2 – Model Studiu de Fezabilitate/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții, conform HG 28 din ianuarie 2008	link www.apdrp.ro
5.3. Anexa 3 – Model Memoriu Justificativ	link www.apdrp.ro
5.4. Anexa 4	
5.4.1. Recomandări privind elaborarea analizei cost-beneficiu .	link www.apdrp.ro
5.4.2. Model de determinare a procentului sprijinului public nerambursabil	link www.apdrp.ro
5.5. Anexa 5 – Model Contract de Finanțare	link www.apdrp.ro
5.6. Anexa 6 – Modele de Formulare de plată	link www.apdrp.ro
5.7. Anexa 7 – Listele cu populația echivalentă a comunelor din România	link www.apdrp.ro

- 5.8. Anexa 8 – Lista ariilor protejate declarate la nivel național și local ..... link www.apdrp.ro
- 5.9. Anexa 9 – Lista comunelor care prezintă incidența ridicată a perioadelor de secetă ..... link www.apdrp.ro
- 5.10. Anexa 10 – Lista stațiunilor balneo-climaterice care nu pot primi finanțare prin FEADR ..... link www.apdrp.ro
- 5.11. Anexa 11 – Lista comunelor cu gradul de sărăcie aferent ... link www.apdrp.ro
- 5.12. Anexa 12 – Lista localităților pe județe unde există surse de nitrați din activități agricole ..... link www.apdrp.ro
- 5.13. Anexa 13 – Lista acte normative utile ..... link www.apdrp.ro
- 5.14. Anexa 14 – Fișa Măsurii 322 ..... link www.apdrp.ro
- 5.15. Anexa 15 – Declarații ..... link www.apdrp.ro
- 5.16. Anexa 16 – Lista elementelor caracteristice ale tipologiilor arhitecturii specifice locale..... link www.apdrp.ro

Obiectivele măsurii 322 – Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

Măsura 322 se încadrează în **Axa III – „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”** și are ca obiective:

- a. Îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază în spațiul rural;**
- b. Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală;**
- c. Creșterea numărului de sate renovate;**
- d. Creșterea numărului de obiective de patrimoniu din spațiul rural sprijinite.**

Pentru renovarea și dezvoltarea satelor sunt disponibile peste **1,54 de miliarde de euro, fonduri nerambursabile pe care le puteți accesa începând din acest an și până în 2013.**

Contribuția publică aferentă Măsurii 322 este de:

- **1.546.087.425 euro** (1,54 miliarde de euro) din care:
  - contribuția Guvernului României de la bugetul central de stat – 20%
  - contribuția Uniunii Europene – 80%

Costul total, alcătuit din contribuția publică și contribuția privată este de **1.579.217.870** euro.

* * *

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile?

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 322 sunt:

- ✓ **Comunele** prin reprezentanții lor legali conform legislației naționale în vigoare;
- ✓ **Autoritățile locale** (comune) sau **Asociații de Dezvoltare Intercomunitare** prin operatorii regionali pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată;
- ✓ **Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare (ADI)** realizate între două sau mai multe **comune** înființate conform legislației naționale în vigoare (Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare și Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **ONG-uri, Așezăminte culturale și Instituții de cult** definite conform legislației naționale în vigoare;
- ✓ **Persoane fizice¹ și juridice care dețin în proprietate sau administrează obiective de patrimoniu cultural sau natural** de interes local și care aplică pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local și natural **din spațiul rural**.

*Menționarea că **Autoritățile Locale**, sau **ADI-urile** pot solicita fonduri FEADR prin **operatorii regionali**, nu implică eligibilitatea operatorilor regionali ca și beneficiari, ci doar se menționează cazurile în care operatorul regional respectiv, administrează deja o parte a rețelelor de apă/apă uzată în județul respectiv și poate prelua gestiunea și mentenanța investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată realizate prin această măsură.*

ATENȚIE! Reprezentantul legal al comunei este primarul (poate fi și Administratorul public pentru Comune și Asociații de Dezvoltare Intercomunitare, în conformitate cu Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare).

¹ Definite conform legislației naționale în vigoare respectiv OUG 44/2008

Finanțarea unui proiect depus în cadrul Măsurii 322 derulată prin PNDR este restricționată pentru următoarele categorii de beneficiari:

- a) beneficiarii înregistrați în lista APDRP a debitorilor pentru Programul SAPARD și pentru FEADR, până la achitarea integrală a datoriei față de APDRP, inclusiv a majorărilor de întârziere;
- b) beneficiarii care au contracte de finanțare reziliate, pentru FEADR, din cauza nerespectării clauzelor contractuale și rezilierea are o vechime mai mică de un an;
- c) beneficiarii care se află în situații litigioase cu APDRP, până la finalizarea litigiului.

2.2 Criteriile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului

1. Proiectul trebuie să fie realizat în spațiul rural conform definiției din PNDR iar beneficiarul se identifică într-una din **categoriile de beneficiari** definite;
2. Nu este permisă **dubla finanțare** a aceleiași activități / investiții din alte fonduri comunitare sau naționale;
3. Beneficiarul trebuie să prezinte toate **avizele și autorizațiile necesare** investiției;
4. Prin **memoriul justificativ / studiul de fezabilitate**, proiectul trebuie să demonstreze oportunitatea și necesitatea **socio-economică a investiției**;

Important!
Spațiul rural eligibil în accepțiunea Axei 3 și implicit a acestei măsuri, cuprinde totalitatea comunelor ca unități administrativ teritoriale împreună cu satele componente. Satele aparținătoare de orașe și zonele periurbane nu sunt eligibile.

5. Proiectul propus este în conformitate cu normele de mediu² (inclusiv Directiva Cadru Apă³) și legislația în vigoare cu privire **la normele de siguranță în transport / energie**;

6. Proiectele de investiții în infrastructura de apă / apă uzată vor trebui să prezinte fie un aviz tehnico-economic din partea operatorului regional acolo unde acesta există, fie un aviz din partea consiliului județean prin care se dovedește și **conformitatea proiectului cu**

strategia regională / județeană de apă / apă uzată, iar în cazul în care un astfel de proiect nu se regăsește în situațiile mai sus menționate, proiectul va fi însoțit de angajamentul autorităților locale de a asigura gestionarea și mentenanța investiției;

ATENȚIE! Pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată finanțate prin FEADR, care vizează doar una din cele două componente ale sistemului de apă/apă uzată, pe același tronson, iar cealaltă componentă se află în execuție, este necesar pentru a deveni eligibile, ca investiția începută să fie finalizată și să dispună de aviz de funcționare.

7. Investiția să respecte **Planul Urbanistic General**;

8. Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să respecte/păstreze

Necesitatea și oportunitatea proiectelor depuse de Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare se va demonstra și prin realizarea scopului unitar al comunelor componente ADI-ului, al obiectivului comun și interdependent al acțiunii propuse, complementaritatea acțiunilor implementate în comunele respective.

Important!

În cazul în care o comună este beneficiară, în cadrul acestei măsuri, a unui proiect prin ADI-ul din care face parte, aceasta poate aplica în același timp și pentru un alt proiect de investiții.

Beneficiarii pot aplica pentru unul sau mai multe proiecte integrate, pe întreaga perioadă de programare (2007-2013),

însă depunerea unui alt proiect FEADR este condiționată de finalizarea proiectului început anterior.

² Pentru localitățile rurale identificate prin Master Planurile Regionale și eligibile prin PNDR, investițiile în rețeaua de alimentare cu apă se vor realiza numai împreună cu rețeaua de canalizare și stații de epurare. În cazul în care pentru celelalte localități rurale sub 10.000 p.e. neidentificate prin Master Planurile Regionale, inclusiv localitățile sub 2.000 p.e. care de asemenea vor beneficia de sprijin FEADR prin PNDR nu se poate respecta soluția tehnică standard, trebuie găsite soluții neconvenționale de captare, alimentare, colectare și epurare a apei uzate, iar în cazul în care există sistemul de captare, trebuie identificată soluția tehnică adecvată pentru colectarea și epurarea apei uzate, conform cerințelor Directivei Cadru Apă.

³ Transpusă în legislația românească prin Legea Apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare.

arhitectura specifică locală (a se vedea Anexa 16 – *Lista elementelor caracteristice ale tipologiilor arhitecturii specifice locale*);

9. Orice beneficiar al acestei măsuri poate aplica pentru maxim 2 proiecte individuale (vezi definiție din cap. 4.3 – dictionar) pe întreaga perioadă de programare (2007-2013);

Atenție!
În contextul criteriului de eligibilitate numărul 9, "**a aplica**" înseamnă "**a primi finanțare**".

10. Pentru investițiile în infrastructura fizică de bază, beneficiarii trebuie să prezinte lista cu semnături ale locuitorilor, agenților economici și instituțiilor publice care au depus la primărie adeziunea privind necesitatea investiției și angajamentul de racordare din surse proprii la rețeaua de apă/canalizare/gaze/energie electrică sau acordul privind plata colectării deșeurilor;

11. Beneficiarul se angajează să asigure mentenanța investiției.

2.3 Tipuri de servicii / acțiuni sprijinite

Un proiect poate conține cheltuieli eligibile dar și neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea acelor cheltuieli eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate integral de către beneficiarul proiectului.

Fondurile nerambursabile, pe Măsura 322, vor fi acordate beneficiarilor

Important!

Pentru investițiile care vizează înființarea de drumuri noi, este necesar ca la depunerea cererii de finanțare, Autoritățile Locale (comunele) sau ADI-ul să prezinte inventarul domeniului public al primăriei/primăriilor, în care sunt marcate terenurile pe care urmează să se realizeze investiția, iar la ultima cerere de plată trebuie să prezinte inventarul domeniului public al primăriei/primăriilor, republicat în Monitorul Oficial în care este inclus și drumul realizat prin proiect. Înainte de a veni la ultima cerere de plată, drumul trebuie să fie clasificat ca drum public și să fie inclus în proprietatea publică a beneficiarului.

Nu se admit spre finanțare proiecte care prevăd ca soluție tehnică, realizarea de drumuri impietruite cu impermeabilizare.

eligibili conform următoarei **liste indicative a cheltuielilor eligibile:**

A. Pentru crearea și modernizarea infrastructurii fizice de bază:

- a. **Înființarea de drumuri noi, extinderea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local** (drumuri comunale, vicinale și străzi din interiorul comunei) ce aparțin proprietății publice a unității administrative (comuna) pe teritoriul căreia se află, așa cum sunt definite și clasificate în conformitate cu legislația națională în vigoare;
- b. **Prima înființare, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă** (captare, stații de tratare, alimentare) pentru localitățile rurale având sub 10.000 populație echivalentă (p.e);
- c. **Prima înființare, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă uzată** (canalizare, stații de epurare) pentru localitățile rurale având sub 10.000 populație echivalentă (p.e.);
- ATENȚIE!** Proiectele de investiții în infrastructura de alimentare cu apă și în infrastructura de apă uzată sunt considerate integrate (vezi definiție din cap. 4.3 – dicționar).
- d. **Prima înființare și extindere a rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat;**
- e. **Prima înființare și extinderea rețelei publice locale de alimentare cu gaz** către alte localități rurale sau către zone rurale care nu sunt conectate la rețea;
- f. **Investiții în stații de transfer⁴ pentru deșeuri** și dotarea cu echipamente de gestionare a deșeurilor.

Important!

Proiectele trebuie să prevadă, prin soluția tehnică dată de proiectant, posibilitatea de racordare/branșare a consumatorilor. Cheltuielile privind branșarea consumatorilor la rețelele de utilități nu sunt eligibile.

Tariful pentru furnizarea serviciului care face obiectul investiției nu se va modifica față de cel prezentat în Lista de adeziuni (vezi document justificativ), decât în condițiile legii, iar veniturile din exploatarea tuturor investițiilor în infrastructura fizică de bază, vor contribui la asigurarea mentenanței investițiilor.

⁴ **Stație de transfer** - instalație ce servește la transferul sau depozitarea pe termen scurt a deșeurilor urmând apoi să fie încărcate prin presare în presconținere și transportate pentru reciclare, tratare sau eliminare.

B. Pentru crearea și dezvoltarea serviciilor de bază pentru populația rurală:

- a. Înființarea, amenajarea **spațiilor publice de recreere** pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport - inclusiv sali de sport, piste de biciclete etc);
- b. **Renovarea clădirilor publice** (ex. primării) și amenajări de parcări, piețe, spații pentru organizarea de târguri etc.);

Este permisă doar renovarea clădirilor publice, nu este permisă extinderea pe orizontală sau pe verticală a acestora.

- c. **Investiții în sisteme de producere și furnizare de energie din surse regenerabile ca parte componentă a unui proiect integrat** (în situația în care este vorba de un proiect de renovare a unei clădiri publice);

- d. **Prima înființare și dotarea infrastructurii aferentă serviciilor sociale** precum centrele de îngrijire copii (creșe conform legii 263/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea creșelor și alte centre de asigurare a serviciilor sociale conform OG 68/2003 privind serviciile sociale), bătrâni și persoane cu nevoi speciale (conform OG 68/2003 privind serviciile sociale);

Important!
Prima înființare a infrastructurii aferente serviciilor sociale se referă la crearea acestei infrastructuri acolo unde nu există în localitatea (satul) respectivă; dotarea este eligibilă doar ca acțiune dependentă de crearea infrastructurii; Construirea de grădinițe noi este posibilă și în cazurile în care în localitatea respectivă mai funcționează o grădiniță, dar nu este posibilă extinderea celei existente.

- e. Investiții în construcția de **grădinițe noi** pentru copii, inclusiv dotarea acestora;

ATENȚIE! În situația în care o grădiniță existentă nu mai poate fi reabilitată, dovedită printr-o expertiză de specialitate (tehnică-economică), este considerată eligibilă construirea unei noi grădinițe și se consideră investiție nouă. Cheltuielile cu demolarea clădirii existente sunt eligibile.

- f. **Achiziționarea de microbuze care să asigure transportul public** pentru comunitatea locală în **zonele unde o astfel de investiție nu este atractivă pentru** companiile private dar care este indispensabilă pentru comunitate și vine în sprijinul rezolvării unei importante nevoi sociale inclusiv construirea de stații de autobuz;

- g. Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice** (de dezapezire, întreținere spații verzi etc.) dacă fac parte din investiția inițială pentru înființarea serviciului;

ATENȚIE! Aceste utilaje și echipamente sunt eligibile, dacă fac parte din înființarea serviciului (serviciu pentru dezapezire, înființare pompieri etc.). Dacă serviciul există (ca și activitate în cadrul primăriei), dar nu este dotat, se pot finanța dotările, dar utilajele trebuie să fie dimensionate și corelate cu suprafața pentru care vor fi folosite.

În cazul acestor achiziții, solicitantul va prezenta în MJ/SF situația actuală, modalitățile de rezolvare a problemei. La verificarea pe teren, experții APDRP vor verifica Fișele de inventar ale solicitantului privind aceste echipamente.

- h. Investiții de renovare, modernizarea (a se vedea definiția modernizării din capitolul 4.3 „Dicționar”) și dotarea aferentă a așezămintelor culturale⁵**, inclusiv prima achiziție de cărți, materiale audio, achiziționarea de costume populare și instrumente muzicale tradiționale în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial ca parte componentă a proiectului (ex. activități ale grupurilor sau ansamblurilor folclorice). De asemenea, vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de echipamente hardware, software, inclusiv costurile de instalare și montaj.

ATENȚIE! Dotarea așezămintelor culturale poate fi făcută și independent de intervenția asupra clădirilor. Excepție fac acele așezăminte culturale (cămine culturale) care au primit sau sunt în curs de finanțare prin „Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale”, conform legii nr. 143/2007.

C. Pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local și natural din spațiul rural:

- a. Restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural grupa B⁶ și natural din spațiul rural** (peșteri, arbori seculari, cascade etc.);

⁵ Așa cum sunt definite în Legea nr. 143/2007.

⁶ În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice, aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2.314/8 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, an 172 (XVI), Nr. 646 bis din 16 iulie 2004.

- b. Studii privind patrimoniul cultural** (material și imaterial) din spațiul rural cu posibilitatea de valorificare a acestora și punerea acestora la dispoziția comunității;
- c. Achiziționare de echipamente pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural** (ex. vitrine, postamente, sisteme de alarmă etc.).

Important!

Studiile privind patrimoniul cultural vor fi realizate numai de către persoane atestate în domeniu.

Necesitatea realizării proiectului va fi demonstrată și prin prezentarea unui contract/angajament cu primaria, școala, caminul cultural, muzeul/muzeele din localitatea respectivă privind promovarea moștenirii culturale a comunei.

Costurile generale legate de întocmirea proiectului,

precum taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate/ memorii justificative, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, achiziționarea de patente și licențe, sunt eligibile în limita a:

- **maxim 10%** din valoarea eligibilă a proiectului, în cazul în care proiectul prevede construcții;
- **maxim 5%** din valoarea eligibilă a proiectului, în cazul în care proiectul nu prevede construcții.

În cazul în care Studiul de Fezabilitate a fost întocmit și finanțat din alte fonduri comunitare sau bugetare, înainte de intrarea în vigoare a HG28/2008 privind aprobarea conținutului cadru al documentației tehnico economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții, costurile reprezentând actualizarea Studiilor de Fezabilitate nu vor depăși 3% din valoarea costurilor de proiectare și inginerie, dar mai puțin costul întocmirii SF-ului.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile

ATENȚIE! Finalizarea proiectului FEADR, presupune ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiție suportată prin cheltuielile eligibile cât și partea de investiție realizată prin cheltuielile neeligibile.

Prin Măsura 322 **nu se pot finanța** investiții care se încadrează în următoarele categorii:

1. Cumpărarea de teren și/sau de imobile;
2. Impozite și taxe fiscale;
3. Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie;
4. Comisioane bancare, costurile garanțiilor, cheltuieli de înființare și cheltuieli similare;
5. Achiziționarea de bunuri second-hand (utilizate), cu excepția celor care au ca obiectiv obținerea caracterului tradițional autentic;
6. TVA, cu excepția TVA-ului nedeductibil, în cazul în care este în mod real și definitiv suportat de către beneficiari, alții decât persoanele scutite de plata impozitului, conform art.71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005;
7. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;
8. Contribuția în natură;
9. Costurile aferente unui contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc.;
10. Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția studiilor tehnice, a planurilor de afaceri și a studiilor de fezabilitate;
11. Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
12. Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal;
13. Achiziția de mijloace de transport rutier de mărfuri pentru a presta servicii de transport în numele terților;
14. Proiectele de utilitate publică care nu respectă normele privind calitatea în construcții și nu sunt conforme cu normativele de proiectare;
15. Investiții care fac obiectul Măsurii 125 din Axa 1 a PNDR (drumurile de acces la fermă și cele de exploatare forestieră);

De asemenea, sunt neeligibile investițiile care fac obiectul altor programe cu finanțare comunitară sau națională după cum urmează:

16. Investițiile privind infrastructura de apă/apă uzată pentru localitățile rurale care intră sub incidența proiectelor regionale finanțate prin POS Mediu pe baza Master Planurilor Regionale;
17. Drumurile județene, naționale și rețeaua TEN-T;
18. Renovarea și construcția de școli, dispensare și spitale;
19. Investițiile în obiective de patrimoniu cultural UNESCO și național;
20. Construcția de așezăminte culturale noi.

Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile Hotărârii de Guvern privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013.

2.5 Criteriile de selecție ale proiectului

Proiectele prin care se solicită finanțare prin FEADR sunt supuse unui sistem de selecție, în baza căruia fiecare proiect este punctat, conform următoarelor **criterii de selecție**:

1. Localitățile rurale care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;
2. Localități rurale din regiunile cu grad de sărăcie ridicat – vezi link www.apdrp.ro - Anexa 11;
ATENȚIE! Pentru comunele nou înființate care nu se regăsesc în Anexa 11, rata de sărăcie la care acestea se vor raporta este rata de sărăcie aferentă comunelor din care s-au desprins.
3. Proiectele care se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană⁷;

---

⁷ Încadrarea proiectului într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană se va demonstra printr-o adresa de la Consiliul Județean/Agenția de Dezvoltare Regională sau fie investiția se regăsește în scopul și obiectivele înființării ADI-ului respectiv.

4. Proiecte integrate⁸ de investiții;

ATENȚIE! Pentru proiectele integrate ce presupun construcții, se solicită ca pentru fiecare componentă în parte, să se prezinte certificatele de urbanism, eliberate de către autoritățile competente.

5. Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată în localitățile rurale între 2.000 – 10.000 de p.e. identificate prin Master Planurile Regionale, dar care nu sunt finanțate din POS Mediu – vezi link www.apdrp.ro - Anexa 7;

6. Proiecte de investiții în infrastructura de drumuri care asigură legătura cu principalele căi rutiere (drumurile județene, naționale) sau alte căi principale de transport (feroviare și fluviale).

7. Proiecte de investiții în infrastructura de alimentare cu apă în zonele în care apa este insuficientă sau în zonele care prezintă incidență ridicată a perioadelor de secetă – vezi link www.apdrp.ro - Anexa 9 sau Avizul eliberat de Apele Române.

8. Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată pentru zonele în care apa prezintă un grad ridicat de poluare sau zonele în care apa freatică prezintă o concentrație ridicată de nitrați ce afectează sănătatea populației - vezi link www.apdrp.ro - Anexa 12 sau Buletinul de analiză a apei emis de un laborator acreditat.

9. Proiecte de investiții în infrastructura socială - acest criteriu se va puncta în cazul în care investiția vizează doar prima înființare și dotarea infrastructurii aferentă serviciilor sociale precum centrele de îngrijire copii, bătrâni și persoane cu nevoi speciale.

10. Proiectele care promovează investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale.

---

⁸ Proiect integrat presupune combinarea în același proiect a cel puțin 2 acțiuni din cadrul aceleiași componente sau din componente diferite ale măsurii și acțiunea/acțiunile secundară/secundare din cadrul proiectului integrat deține/dețin per total o pondere de minim 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului în cauză.

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție mai sus menționate, iar sistemul de punctare este urmatorul:

Nr. Crt.	Criterii de selecție	Punctaj						
1.	<p>Localitățile rurale care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară. Se acordă punctaj numai dacă nu a mai fost finanțată o investiție similară în aceeași localitate (în cazul în care o comună aplică pentru unul sau mai multe sate componente, pentru o investiție similară pentru care a primit anterior sprijin comunitar dar pentru un alt/e sat/e din componența sa, aceasta comună nu primește punctaj; în cazul A.D.I. aceasta primește punctaj numai dacă toate comunele în care se realizează investiția nu au mai beneficiat de sprijin comunitar anterior pentru investiții similare). Precizări: Acest criteriu se va puncta indiferent de categoria de beneficiar. Indiferent de categoria de beneficiar, în cazul proiectelor integrate, acest criteriu se va puncta în funcție de acțiunea majoritară a proiectului.</p>	10						
2.	<p>Localități rurale din regiunile cu grad de sărăcie ridicat:</p> <table border="0" data-bbox="300 1003 1315 1115"> <tr> <td>- localități cu grad de sărăcie ridicat (rata sărăcie 60%-89,6%) .....</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>- localități cu grad de sărăcie mediu (rata sărăcie 40%-59,9%) .....</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>- localități cu grad de sărăcie scăzut (rata sărăcie <40%) .....</td> <td>5</td> </tr> </table> <p>Punctarea acestui criteriu se va face pe baza Listei cu Localitățile rurale cu grad ridicat de sărăcie, lista ce este anexă la Ghidul Solicitantului. Se acordă punctaj numai dacă localitatea este obligatoriu identificată în Lista localităților din regiunile cu grad de sărăcie ridicat, punctajul fiind stabilit funcție de procentul gradului de sărăcie cu care este înregistrată localitatea respectivă (în cazul unei comune nou înființate se va lua în considerare gradul de sărăcie al comunei din care aceasta s-a desprins; în cazul unei comune desprinsă dintr-un oraș, aceasta nu va fi punctată; în cazul unui A.D.I. se va lua în considerare comuna din componența A.D.I.-ului cu gradul de sărăcie cel mai ridicat dacă comuna respectivă este beneficiară a componentei majoritare din proiect). Orice alte argumente nu sunt luate în considerare; Precizare: Acest criteriu se va puncta indiferent de categoria de beneficiar.</p>	- localități cu grad de sărăcie ridicat (rata sărăcie 60%-89,6%)	15	- localități cu grad de sărăcie mediu (rata sărăcie 40%-59,9%)	10	- localități cu grad de sărăcie scăzut (rata sărăcie <40%)	5	<p>Maxim 15 15 10 5</p>
- localități cu grad de sărăcie ridicat (rata sărăcie 60%-89,6%)	15							
- localități cu grad de sărăcie mediu (rata sărăcie 40%-59,9%)	10							
- localități cu grad de sărăcie scăzut (rata sărăcie <40%)	5							
3.	<p>Proiectele care se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană. Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă solicitantul prezintă o adresă de la Consiliul Județean/ Agenția de Dezvoltare Regională sau Investiția se regăsește în scopul și obiectivele înființării ADI-ului respectiv (dacă este cazul). Se acordă punctaj numai dacă există, anexată, o Adresă emisă de Consiliul Județean/Agenția de Dezvoltare Regională care să confirme că investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală,</p>	5						

	<p>județeană sau regională; Precizare: Acest criteriu se va puncta indiferent de categoria de beneficiar</p>	
4.	<p>Proiecte integrate de investiții <i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat în Studiul de Fezabilitate.</i> Se acordă punctaj numai dacă proiectele conțin o componentă principală și una sau mai multe componente secundare, a căror valoare, cumulată, reprezintă minimum 10 % din valoarea totală eligibilă a proiectului integrat (în cazul A.D.I. componenta majoritară trebuie să deservească total sau parțial populația din minim două comune din cadrul A.D.I.-ului). În cazul investițiilor în infrastructura de bază, aceasta trebuie să asigure legătura dintre minim două dintre comunele în care se realizează investiția respectivă sau să deservească, printr-o investiție comună, acele localități rurale unde se realizează investiția). Precizare: Acest criteriu se va puncta indiferent de categoria de beneficiar.</p>	5
5.	<p>Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată în localitățile rurale între 2.000-10.000 de p.e. identificate prin Master Planurile Regionale, dar care nu sunt finanțate din POS Mediu Se acordă punctaj numai dacă proiectul îndeplinește 4 condiții simultane: - să fie proiect pentru apă/apă uzată (investiția propusă trebuie să vizeze realizarea unui sistem funcțional de apă/apă uzată), - să se implementeze în localități cu minimum 2.000 locuitori persoane echivalente și maximum 10.000 locuitori persoane echivalente (în cazul A.D.I., numărul de locuitori persoane echivalente va fi, cumulată, între 2.000-10.000 pentru localitățile din A.D.I. în care se realizează investiția); - Comuna/grupul de comune să fie identificat/ă în Master Planul Regional/Planul de implementare Județean aprobat, iar acolo unde acestea nu sunt aprobate se va prezenta adeverința eliberată de Consiliul Județean care să ateste că investiția se înscrie într-o strategie județeană de dezvoltare ; - proiectul să nu fie finanțat prin programul POS MEDIU (în cazul A.D.I., fiecare dintre comunele componente în care se realizează investiția, nu trebuie să beneficieze de finanțare prin programul POS MEDIU). Precizare: În cazul comunelor nou înființate, acestea trebuie să îndeplinească cele patru criterii de mai sus; Organismul Intermediar al POS Mediu oferă informații referitoare la populația echivalentă a acestor comune.</p>	10
6.	<p>Proiecte de investiții în infrastructura de drumuri care asigură legătura cu principalele căi rutiere (drumurile județene, naționale) sau alte căi principale de transport (feroviare și fluviale) <i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat cu date statistice în Studiul de Fezabilitate.</i> Se acordă punctaj numai dacă prin S.F. (piese scrise și desenate) se demonstrează intersectarea drumului propus a fi modernizat, reabilitat etc. cu un drum județean, național etc.</p>	10

7.	<p>Proiecte de investiții în infrastructura de alimentare cu apă în zonele în care apa este insuficientă sau în zonele care prezintă incidență ridicată a perioadelor de secetă</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat cu date statistice în Studiul de Fezabilitate.</i></p> <p>Se acordă punctaj numai dacă proiectul este pentru rețea de alimentare cu apă și localitatea în care se va implementa proiectul se regăsește în Lista localităților cu indice de ariditate ridicat sau proiectul are, anexat sau se prezintă un Aviz eliberat de R.N. Apele Române care certifică insuficiența apei în zonă (în cazul A.D.I. cel puțin una din comune în care se realizează investiția de alimentare cu apă trebuie să se regăsească în Lista localităților cu indice de ariditate ridicat sau cel puțin una din localitățile în care se realizează investiția prezintă, anexat proiectului, un Aviz eliberat de R.N. Apele Române care certifică insuficiența apei în localitate).</p>	10
8.	<p>Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată pentru zonele în care apa prezintă un grad ridicat de poluare sau zonele în care apa freatică prezintă o concentrație ridicată de nitrați ce afectează sănătatea populației.</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat cu date statistice în Studiul de Fezabilitate.</i></p> <p>Se acordă punctaj numai dacă proiectul este pentru rețea de apă/apă uzată și comuna în care se va realiza investiția se regăsește în Lista zonelor vulnerabile la nitrați sau proiectul are anexat un Aviz însoțit de Buletin de analiză eliberat de un laborator acreditat care certifică gradul ridicat al poluării în localitate (în cazul A.D.I. cel puțin una din localitățile în care se realizează investiția de apă/apă uzată trebuie să se regăsească în Lista zonelor vulnerabile la nitrați sau cel puțin una din localitățile în care se realizează investiția, prezintă un Aviz însoțit de Buletin de analiză eliberat de un laborator acreditat care certifică gradul ridicat al poluării în localitate</p>	5
9.	<p>Proiecte de investiții în infrastructura socială</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizate de către ONG-uri și unități de cult; ..... - realizate de comune și A.D.I.-uri. .... <p>Se acordă punctaj, în funcție de categoria de beneficiar, numai dacă prin proiect se prevede prima înființare și dotare a centrelor de îngrijire copii (creșe, grădinițe, asistență după programul școlar, tip „after school”), centre îngrijire bătrâni și persoane cu nevoi speciale</p> <p>Precizare: nu se acordă punctaj pentru cămine culturale .</p>	<p>Maxim 15</p> <p>15</p> <p>10</p>
10.	<p>Proiectele care promovează investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale (arhitectura tradițională, conservare patrimoniu material, imaterial, promovare, organizare festivaluri cu specific local etc).</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizate de către ONG-uri, unități de cult, persoane fizice și juridice (exceptând comunele și asociațiile acestora legal constituite) ..... - realizate de către comune și A.D.I.-uri ..... <p>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat în Studiul de Fezabilitate.</p>	<p>Maxim 15</p> <p>15</p> <p>10</p>

	<p>Se acordă punctaj, în funcție de categoria de beneficiar, numai dacă sunt prevăzute investiții directe în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - renovarea, modernizarea, extinderea și/sau dotarea căminelor culturale (cu excepția căminelor culturale care au primit sau sunt în curs de finanțare prin „Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale”, conform legii nr. 143/2007) centrelor culturale/ centrelor pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale dacă acestea adăpostesc activitatea unui/unor ansambluri artistice recunoscute (muzică, dans, teatru, pictură, sculptură, artă manufacturieră tradițională); - târguri, festivaluri, piețe tradiționale și alte manifestări tradiționale locale; - restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural – clasa B (arhitectură laică {construcții, statui, situri arheologice etc}, arhitectură de cult {biserici, clopotnițe etc.}); - protejarea unor elemente ale cadrului natural (fântâni, izvoare, cascade, peșteri, arbori și arbuști, vegetație etc.) ce sunt identificate în Listele întocmite la nivel național. În situația în care acestea nu se regăsesc în lista ariilor protejate la nivel național și local (Anexa 8 la GD 322) se anexează la proiect, în funcție de importanța elementului cadrului natural, aviz din partea autorității publice centrale pentru protecția mediului sau Hotărâre a Consiliului Județean sau Hotărâre a Consiliului Local. 	
	TOTAL	100

În înțelesul fișei Măsurii 322, localitate rurală = comuna cu toate satele componente.

Toate activitățile pe care solicitantul se angajează să le efectueze prin investiție atât la faza de implementare a proiectului cât și în perioada de monitorizare și pentru care a primit punctaj la selecție, devin condiții obligatorii.

În caz că, la verificarea cererilor de plată, sau în perioada de monitorizare, se constată că aceste condiții nu se respectă, plățile vor fi sistate iar contractul va fi reziliat.

2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

Sprijinul public (comunitar și național) acordat în cadrul Măsurii 322 va fi:

- a) **100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit, dar valoarea totală eligibilă a proiectului nu va depăși:
  - 1 milion Euro/proiect individual în cazul unui proiect de investiții în infrastructura de bază al cărui beneficiar este un Consiliu Local;

- 3 milioane Euro/proiect în cazul unui proiect individual de investiții în infrastructura de bază al cărui beneficiar este o asociație de dezvoltare intercomunitară;
- 2,5 milioane Euro/proiect în cazul unui **proiect integrat** al cărui beneficiar este un Consiliu Local;
- 6 milioane Euro/proiect în cazul unui **proiect integrat** al cărui beneficiar este o asociație de dezvoltare intercomunitară;
- 500.000 Euro/proiect individual pentru celelalte tipuri de acțiuni vizate de această măsură, altele decât cele mai sus menționate.

Important!

Proiectele depuse de unitățile administrativ teritoriale (comunele) și asociațiile acestora se încadrează în categoria proiectelor negeneratoare de profit și sunt de utilitate publică.

Pentru celelalte categorii de solicitanți procentul de cofinanțare se stabilește în baza Modelului de determinare a procentului sprijinului public nerambursabil (vezi Anexa 4.2).

b) de până la 70% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit.

Volumul sprijinului nu poate depăși plafonul de 200.000 Euro/beneficiar pentru o perioadă de minimum 3 ani fiscali conform regulii „de minimis” stipulată în Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1998/2006 Jurnalul Oficial L 379 din 28.12.2006.

Plafonul minim acceptat pentru un proiect finanțat prin Măsura 322 este de **5.000 de Euro** – această sumă reprezentând valoarea totală eligibilă a proiectului.

Verificarea respectării intensității maxime a ajutorului se va face înaintea semnării contractului de finanțare de către APDRP.

* * *

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU „RENOVAREA, DEZVOLTAREA SATELOR, ÎMBUNĂȚIREA SERVICIILOR DE BAZĂ PENTRU ECONOMIA ȘI POPULAȚIA RURALĂ ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A MOȘTENIRII RURALE”

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al **rambursării cheltuielilor eligibile efectuate** în prealabil de către beneficiar.

Un solicitant poate depune în același timp mai multe proiecte pentru măsuri diferite din PNDR pentru a fi cofinanțate prin FEADR.

Un solicitant poate depune proiecte pentru a fi cofinanțate prin FEADR, chiar dacă are în derulare proiecte de investiții diferite, finanțate prin Programul SAPARD.

Un beneficiar poate depune un al doilea proiect în cadrul Măsurii 322 cofinanțată din FEADR, cu condiția ca primul proiect să fie finalizat.

Proiectele solicitanților ai căror acționari majoritari au în derulare alte proiecte finanțate prin FEADR în cadrul Măsurii 322, nu sunt eligibile.

Orice beneficiar al acestei măsuri poate aplica pentru **maxim 2 proiecte individuale** pe întreaga perioadă de programare (2007-2013).

3.1 Completarea, depunerea și verificarea Dosarului cererii de finanțare

Dosarul cererii de finanțare conține cererea de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor.

Formularul standard al cererii de finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil în format electronic, la adresa www.apdrp.ro

ATENȚIE! Cererea de finanțare trebuie însoțită de anexele prevăzute în modelul standard. Anexele Cererii de finanțare fac parte integrantă din aceasta.

3.1.1 Completarea cererii de finanțare

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în alta ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de finanțare completate de mână. Dosarul Cererii de finanțare va cuprinde în mod obligatoriu un opis, cu următoarele:

Nr. crt.	Titlul documentului	Nr. Pagină (de la..... până la.....)
----------	---------------------	--------------------------------------

Pagina opis va fi pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare. Cererea de finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

ATENȚIE! Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, solicitantul poate beneficia de fonduri în avans (în baza Regulamentului (CE) nr. 1974/ 2006 al Comisiei, Art.56) pentru demararea proiectului.

Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans prin bifarea casuței corespunzătoare în Cererea de finanțare.

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Dosarului cererii de finanțare, nu mai poate opta pentru obținerea avansului ulterior.

NOTA

Este necesar să se respecte formatul standard al anexei „Indicatori de monitorizare” care face parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acesteia. Se vor completa numai indicatorii solicitați (nu se vor adăuga alte categorii de indicatori care nu sunt incluși în tabelul prezentat).

Completarea tuturor indicatorilor solicitați în conformitate cu cele prezentate în Cererea de Finanțare este obligatorie.

3.1.2 Depunerea dosarului cererii de finanțare

Cererile de finanțare, odată finalizate, se multiplică în două exemplare de către solicitant. Originalul și o copie a cererii de finanțare, împreună cu formatul electronic

(CD) și cu documentele în original (pentru care a atașat copii) **se depun la** Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (OJPDRP) al județului unde are loc implementarea proiectului. În cazul în care proiectul este amplasat pe teritoriul mai multor județe, acesta va fi depus la Oficiul Județean pe raza căruia investiția este predominantă din punct de vedere valoric.

Dosarele Cererilor de finanțare sunt depuse personal de către responsabilul legal, așa cum este precizat în formularul Cererii de finanțare sau de către un împuternicit, prin procura legalizată (în original) al responsabilului legal, la OJPDRP, înainte de data limită care figurează în licitația de proiecte.

Solicitantul trebuie să depună Cererea de finanțare împreună cu toate anexele completate, în 2 exemplare (1 original și 1 copie). Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”, împreună cu documentele originale (pentru care a atașat copii). Solicitantul trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui exemplar complet al Dosarului cererii de finanțare în afara celor 2 exemplare pe care le depune.

Pentru acele documente originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, bilanț contabil vizat de administrația financiară), copiile trebuie să conțină mențiunea „Conform cu originalul” și să fie semnate de către responsabilul legal al solicitantului.

3.1.3 Verificarea dosarului cererii de finanțare de către APDRP

A. Verificarea conformității Cererii de finanțare

Verificarea conformității Cererii de finanțare și a anexelor acesteia se realizează pe baza „Fișei de verificare” .

Controlul conformității constă în verificarea Cererii de finanțare:

- dacă este corect completată;
- prezentată atât în format tipărit cât și în format electronic;
- dacă anexele tehnice și administrative cerute sunt prezente în două exemplare: un original și o copie, precum și valabilitatea acestora (dacă este cazul)

În cazul în care expertul verificator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform.

Erorile de formă sunt erorile făcute de către solicitant în completarea cererii de finanțare care sunt descoperite de experții verificali ai SVCF-OJPDRP, dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi corectate de către aceștia din urmă pe baza unor dovezi/informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare.

Solicitantul este invitat să revină la sediul OJPDRP după evaluarea conformității (în aceeași zi), pentru a fi înștiințat dacă cererea de finanțare este conformă sau să i se explice cauzele neconformității.

Solicitantul are obligația de a lua la cunostință prin semnătură fișa de verificare a conformității.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

Aceeași cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maximum două ori pentru aceeași licitație de proiecte.

După verificare pot exista două variante:

- Cererea de finanțare este declarată neconformă;
- Cererea de finanțare este declarată conformă;

Dacă Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare.

B. Verificarea eligibilității cererii de finanțare

Verificarea criteriilor de eligibilitate se efectuează de către:

- OJPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați fără lucrări de construcții-montaj;
- CRPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați cu lucrări de construcții-montaj și pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii publici;
- APDRP - nivel central - pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;
- verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- verificarea studiului de fezabilitate și a tuturor documentelor anexate;

Verificarea este făcută pe baza documentelor provenite de la solicitant.

ATENȚIE! Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit își rezervă dreptul de a cere documente sau informații suplimentare, dacă pe parcursul verificărilor și implementării proiectului se constată de către APDRP că este necesar.

C. Verificarea în teren a cererilor de finanțare

Verificarea pe teren se realizează de către:

OJPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii privați;

CRPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii publici;

APDRP – nivel central - pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Scopul verificării pe teren este de a verifica datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării de birou) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea răspunsurilor.

În urma acestor verificări pot exista două situații:

- proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil și va avea un punctaj.

3.1.4 Selecția proiectelor

Măsura va beneficia de o alocare financiară anuală. Alocarea financiară publică a măsurii, aferentă anului 2008 este de 618.434.970 Euro.

Autoritatea de Management, în consultare cu Comitetul de Monitorizare, a stabilit, înaintea lansării depunerii de proiecte, sistemul de punctaj aferent criteriilor de selecție (vezi subcapitolul 2.5), precum și criteriile de departajare a proiectelor cu punctaj egal.

APDRP va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit și va întocmi o listă a proiectelor eligibile în ordinea descrescătoare a punctajului obținut și o va transmite Comitetului de Selecție.

Comitetul de Selecție este un organism tehnic, prezidat de către Autoritatea de Management și are în componență reprezentanți ai Autorității de Management și ai APDRP. Rolul Comitetului de Selecție este de a face propuneri către Autoritatea de Management pentru finanțarea proiectelor pe baza listei primite de la APDRP, după cum urmează:

- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii 322 în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție propune aprobarea pentru finanțare a tuturor proiectelor. În acest sens, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management;
- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii 322 în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat și realizează selecția în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, în cadrul sumei alocate.

În cazul proiectelor cu același punctaj, **departajarea** acestora, se face în funcție de sectorul prioritar (componenta dominantă a proiectului ca și valoare financiară), în următoarea ordine:

1. infrastructura de apă;
2. infrastructura de drum;
3. alimentare cu energie electrică;
4. altele.

În situația în care și după această departajare există proiecte cu punctaj egal departajarea finală se va face în funcție de valoarea eligibilă, în sensul că proiectele cu valoare mai mare vor avea întâietate. ***Pentru această măsură nu există un prag minim de punctaj.***

După parcurgerea procedurii de selecție și după caz, a celei de departajare, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management. Acest raport va cuprinde și lista proiectelor selectate rămase fără finanțare, care se propun să fie incluse automat în următoarea sesiune și care vor urma procedura normală de selecție.

După parcurgerea sesiunilor de depunere și de evaluare-selecție a proiectelor propuse pentru anul 2008, în cazul în care mai rămân proiecte fără finanțare, acestea vor fi restituite potențialilor beneficiari în vederea revizuirii și reluării etapei de depunere.

Iar în cazul în care valoarea anuală alocată pentru o măsură nu se angajează în totalitate, cu diferența se va suplimenta alocarea financiară a anului următor.

Aprobarea directorului general al Autorității de Management reprezintă decizia finală asupra selecției proiectelor depuse și finanțarea lor.

Prevederi privind restituirea proiectelor neselectate, reportarea fondurilor si respectiv solutionarea contestatiilor sunt stipulate in cadrul Ordinului MADR 598/22.09.2008

3.2 Contractarea fondurilor

După primirea Raportului în care sunt incluse proiectele aprobate pentru a fi finanțate, APDRP notifică Beneficiarul privind Decizia de Selecție.

În termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării Beneficiarul trebuie să se prezinte la sediul Centrului Regional de care aparține, pentru semnarea contractului de finanțare (se recomandă consultarea textului integral al Contractului de finanțare (Anexa 5 la prezentul ghid) vezi link www.apdrp.ro).

În cazul în care Beneficiarul nu se prezintă în termenul din Notificare și nici nu anunță APDRP, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar.

ATENȚIE! Durata maximă de execuție a Contractului de finanțare este de 3 ani, pentru proiecte care prevăd construcții-montaj și este de maxim 2 ani pentru proiecte care prevăd investiții în achiziții simple fără leasing financiar de utilaje, instalații, echipamente și dotări noi, mijloace de transport stabilite prin fișa măsurii.

În condițiile nerespectării duratei maxime de execuție a Contractului de Finanțare, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 2% din valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectului, pe care o achită înainte de a i se aproba modificarea duratei de execuție.

Beneficiarul poate efectua modificări bugetare dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și modificarea se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitole bugetare de cheltuieli eligibile, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului.

Beneficiarul transmite la APDRP bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcut, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia fără a fi necesară încheierea unui act adițional la contractul de finanțare.

3.2.1 Precizări referitoare la acordarea avansului

Pentru Beneficiarul care a optat pentru avans în vederea demarării investiției în formularul Cererii de Finanțare, APDRP poate să acorde un avans de maxim 20 % din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Beneficiarul poate primi avansul numai după primirea avizului favorabil din partea APDRP pentru procedura de achiziții prioritar majoritară.

Pentru plata în avans a cheltuielilor eligibile nerambursabile, beneficiarul este obligat să depună o garanție financiară, care să acopere suma solicitată în avans în procent de 110%, eliberată de către o instituție financiar bancară.

Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de Plată a Avansului.

Avansul se justifică de către beneficiar pe bază de documente justificative conform cerințelor APDRP prezentate în Instrucțiunile de plată, anexa V la Contractul de Finanțare.

Beneficiarul care a optat pentru plata în avans este obligat în prealabil solicitării prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să justifice pe bază de documente acoperirea avansului până la data încheierii duratei de execuție inițiale prevăzută în Contractul de Finanțare.

3.3 Achizițiile

Beneficiarul are posibilitatea să demareze procedura de achiziții începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții).

Beneficiarul privat este obligat să depună la OJPDRP, în maxim 3 luni dosarele de achiziții, pentru achiziții simple, sau în maxim 4 luni Proiectul Tehnic și cel puțin un Dosar de achiziții (ex.: Dosar achiziții prestari servicii), pentru achiziții care prevăd construcții-montaj, de la semnarea contractului de finanțare.

Beneficiarul care aplică legislația de achiziții publice este obligat să depună la CRPDRP documentația de achiziții.

Beneficiarul care aplică legislația de achiziții publice, este obligat să finalizeze în maxim 12 luni de la semnarea contractului de finanțare toate procedurile de achiziții publice, inclusiv avizarea acestora.

ATENȚIE! La solicitarea expresă a unui beneficiar FEADR, cu privire la furnizorii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, APDRP poate, după o verificare prealabilă, să includă informațiile despre acești furnizori în Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR.

Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR va putea fi consultată pe site-ul oficial al APDRP.

În contextul derulării achizițiilor private, **conflictul de interese** reprezintă situația în care există legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanți, între membrii comisiei de evaluare și ofertanți, sau ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție, sau atunci când ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție pentru achizițiile realizate de solicitanții privați ai fondurilor FEADR.

Legislația și tipurile de proceduri aplicabile beneficiarilor privați ai FEADR

Tip contract	Condiții prevăzute de legislația națională privind achiziția publică	Procedura aplicabilă
Contract de lucrări	<u>Cumulativ:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 2.500.000 Euro.	Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare) (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)

	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 2.500.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p>
Contract de servicii	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 125.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p> <p>(OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)</p>
	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat. - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 125.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p>
Contract de furnizare de produse (bunuri)	<p>Indiferent de procentul de cofinanțare și de valoarea contractului.</p>	<p>Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p>

Beneficiarii publici ai FEADR aplică **legislația națională în vigoare privind achiziția publică** (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare) și **Instrucțiunile privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR.**

Nerespectarea Instrucțiunilor privind achizițiile publice și private de către beneficiarii FEADR, atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau produse.

Pe parcursul întregului proces de achiziție, la adoptarea oricăror decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- Nediscriminarea
- Tratatamentul egal
- Recunoașterea reciprocă
- Transparența
- Proportionalitatea
- Eficiența utilizării fondurilor
- Asumarea răspunderii.

Beneficiarul trebuie să depună la OJPDRP Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (exceptând dosarele de servicii).

3.4 Plata

Dosarul Cererii de Plată se depune de beneficiar la Oficiul Județean de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în două exemplare pe suport de hârtie, la care atașează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar. Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanțare) www.apdrp.ro

Termenul de rambursare a cheltuielilor eligibile aferente unui dosar cerere de plată este de maxim 90 de zile calendaristice de la data când cererea de plată este completă.

ATENȚIE! Beneficiarul este obligat **să nu modifice proiectul pe o perioadă de 5 ani** de la ultima plată efectuată de Agenție.

* * *

4.1 Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de finanțare pentru întocmirea proiectului sunt:

1. a) Memoriu justificativ pentru proiectele care nu prevăd lucrări de construcții-montaj. Acest document se va întocmi de către toți solicitanții pentru proiectele individuale/integrate care nu prevăd lucrări de construcții-montaj.

b) Studiu de fezabilitate/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții (unde este cazul) întocmit/ actualizat conform conținutului cadru și metodologiei stipulate în HG nr. 28/09.01.2008 și avizat conform legislației în vigoare.

Pentru proiectele care vizează investiții asupra obiectivelor de patrimoniu, solicitantul va prezenta și:

- documentația întocmită conform **Conținutului Cadru al documentațiilor de restaurare a monumentelor istorice (DISPOZIȚIE Nr. 4300/VN/03.11.2005 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea activității în domeniul avizării**, elaborat de Ministerul Culturii și Cultelor, pentru investiții de restaurare/ consolidare a obiectivelor de patrimoniu;

sau:

- **documentație justificativă** pentru investiții de conservare a obiectivelor de patrimoniu, avizată de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural – județeană.

În cazul obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice solicitanții sunt obligați să obțină pentru **Studiul de fezabilitate/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții** avizul emis de Inspectoratul de Stat în Construcții- București.

Situațiile în care este obligatoriu acest aviz sunt următoarele:

- În cazul în care documentațiile tehnico-economice aferente investițiilor noi care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice care se aprobă de Guvern pentru valori

mai mari de suma stabilita (20 milioane lei) prin art. 42 (1) litera a) din Legea 500/2002 privind finantele publice, cu modificarile ulterioare.

- În cazul lucrurilor de interventii la constructii existente- reparatii, modificari, reabilitari, consolidari, restaurari- finantate din fonduri publice, pentru care, potrivit valorii determinate conform devizului general, exclusiv TVA, legislatia in vigoare prevede organizarea de licitatii deschise (in cazul in care valoarea estimata, fara TVA, a contractului de achizitie publica este mai mare decat echivalentul in lei a 500.000 euro, pentru contractul de lucrari, sau daca Autoritatea Contractanta hotaraste sa aplice organizarea de licitatii deschise pentru valori < 500.000 euro).

ATENȚIE! Pentru proiectele integrate, care vizează lucrări de construcții-montaj, studiul de fezabilitate sau documentația de avizare a lucrărilor de intervenție, se realizează conform legislației în vigoare pentru fiecare tip de acțiune, integrarea realizându-se printr-un deviz general centralizator de către proiectantul care elaborează documentația aferentă investiției majoritare. Studiile de fezabilitate aferente vor fi licitate într-un singur pachet.

Pentru proiectele integrate care vizează atât lucrări de construcții-montaj cât și acțiuni de achiziții simple, studiul de fezabilitate va include și descrierea acestor acțiuni.

Pentru investițiile care nu se supun achizițiilor publice, în estimarea costurilor investiției, proiectantul va compara Baza de date de prețuri afișată pe site-ul APDRP și se va printa și atașa la cererea de finanțare paginile referitoare la bunurile și serviciile incluse în proiect, identificate în baza. În situația în care prețurile/tarifele aferente bunurilor/serviciilor incluse în proiect nu se regăsesc sau nu se încadrează în limitele din baza de date, solicitantul va atașa trei oferte pentru bunuri și servicii a căror valoare este mai mare de 50.000 Euro și o oferta pentru bunuri și servicii care depășesc valoarea de 10.000 Euro. În ceea ce privește prețurile lucrărilor incluse în proiect, proiectantul va menționa sursa de prețuri, din zona, folosită.

ATENȚIE! Vor fi atasate numai paginile relevante din ofertele respective, cuprinzând prețul, furnizorul și caracteristicile tehnice ale bunului respectiv.

Cursul de schimb valutar utilizat va fi cel publicat de Banca Central Europeană pe Internet la adresa : <<http://www.ecb.int/index.htm>>, din data întocmirii studiului de fezabilitate/documentației de avizare/memoriului justificativ. Pentru proiectele integrate se va utiliza cursul de schimb din data întocmirii studiului de fezabilitate/documentației de avizare a acțiunii majoritare.

2. a) Certificatul de urbanism / Autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții.

b) **Pentru investițiile care vizează componenta b**, Certificatul de Urbanism va fi însoțit de Avizul cu recomandari emis de către filiala teritorială a Ordinului Arhitecților, care confirmă respectarea arhitecturii specifice locale (dacă este cazul), la faza de Studiu de Fezabilitate.

ATENȚIE! În certificatul de urbanism trebuie specificat numele proiectului/investiției exact cum este menționat în Cererea de finanțare, excepție făcând proiectele integrate.

3. Documente pentru teren/clădiri:

3.a) Pentru primarii și ADI-uri

I) *în cazul în care clădirea/terenul este proprietatea primăriei/lor* – Inventarul primăriei/ilor întocmit conform legislației în vigoare privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia/acestora;

II) *în cazul în care terenul este inclus în proprietatea publică sau administrarea unei autorități publice locale, alta decât solicitantul* - Inventarul domeniului public pentru terenul pe care se realizează investiția, însoțit de acordul autorității deținătoare;

III) *și avizul administratorului terenului aparținând domeniului public, altul decât cel administrat de primărie, dacă este cazul.*

3.b) Pentru ONG, așezăminte culturale, instituții de cult

I) Document care să ateste dreptul de proprietate sau contract de concesiune asupra clădirii pe o perioadă de minim 10 ani de la depunerea cererii de finanțare.

II) Document care atestă dreptul de proprietate asupra terenului sau Contract de concesiune pentru terenul pe care va fi amplasată construcția, pe o perioadă de minim 10 ani de la depunerea cererii de finanțare.

Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concendent care conține:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale, dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;

- suprafața concesionată la zi - dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces.

3.c) Pentru persoane fizice și juridice

Document care să ateste dreptul de proprietate/document încheiat la notariat care atestă dreptul de administrare asupra obiectivului ce se va restaura, consolida, conserva pe o perioada de minim 10 ani de la depunerea cererii de finanțare.

4. Adeverinta conform Protocolului incheiat intre APDRP si ANPM sau Acord de mediu insotit, daca este cazul de studiul de impact, eliberate de Autoritatea competenta pentru protectia mediului.

5. Acord de acces pentru investitia de infiintare si extindere a retelei publice locale de alimentare cu gaz, daca este cazul.

6. Avizul de amplasament sau **Aviz de racordare** eliberat de sucursale ale **ANRE**¹⁰, privind investiții asupra rețelei de joasă tensiune sau asupra rețelei publice de iluminat, dacă este cazul.

7. Avizul sanitar privind constatarea conformității proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă și sănătate publică, dacă este cazul.

8. Notificare, care sa certifice conformitatea proiectului cu legislatia in vigoare pentru domeniul sanitar veterinar si ca prin realizarea investitiei in conformitate cu proiectul verificat de DSVSA judeteana, respectiv a municipiului Bucuresti, unitatea va fi in

---

¹⁰ **ANRE** - Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei

concordanta cu legislatia in vigoare pentru domeniul sanitar veterinar si pentru siguranta alimentelor, daca este cazul.

9. a) Avizul eliberat de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național județeană, care să confirme faptul că obiectivul propus spre finanțare face parte din patrimoniul cultural de interes local – grupa B și că se poate interveni asupra lui (documentația este adecvată), dacă este cazul.

b) Aviz din partea Autorității publice centrale pentru protecția mediului sau Hotărâre a Consiliului Județean sau Hotărâre a Consiliului Local privind încadrarea elementului de cadru natural în categoria celor protejate (în cazul în care elementul de cadru natural specificat în documentația anexată cererii de finanțare nu se regăsește în Lista ariilor protejate – Anexa 8 la Ghidul Solicitantului)

10. a) Expertiză tehnică de specialitate asupra construcției existente, inclusiv pentru investiții de restaurare, consolidare și conservare a obiectivelor de patrimoniu, întocmită, semnată și ștampilată de un expert tehnic atestat .

b) Pentru investiții de restaurare, consolidare și conservarea obiectivelor de patrimoniu expertiză tehnică va avea avizul Comisiei zonale a monumentelor istorice (cf. Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice).

11. a) Pentru Consilii Locale și ADI-uri, Hotărârea Consiliului Local / Consiliilor Locale pentru instrumentarea proiectului, cu referire la următoarele puncte obligatorii:

- necesitatea și oportunitatea investiției;
- numărul de locuitori ai comunei/lor solicitante;
- angajamentul de a asigura exploatarea drumurilor în conformitate cu reglementările în vigoare privind condițiile de exploatare a drumurilor (dacă este cazul);
- angajamentul de a suporta cheltuielile de mentenanță și gestionarea investiției, pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la data la care investiția a fost dată în exploatare.

b) Pentru celelalte categorii de solicitanți eligibili se va prezenta angajamentul că vor asigura mentenanța investiției, pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la data la care investiția a fost dată în exploatare.

12. Actul de înființare și Statutul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară.

13. 1) Certificatul de înregistrare fiscală;

2) Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului (ORC) conform legislației în vigoare;

3) Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică: faptul că societatea este în funcțiune, codul CAEN conform activității pentru care se solicită finanțare, existența punctului de lucru (dacă este cazul).

4) Certificat de înregistrare în scopuri de TVA eliberat de Ministerul Economiei și Finanțelor (copie) , unde este cazul;

sau

Declaratie pe proprie raspundere a solicitantului, in care acesta declara ca nu este inregistrat in scopuri de TVA si ca se va angaja sa notifice agentiei orice modificare a situatiei privind inregistrarea ca platitor de TVA , în maxim 10 zile de la data înregistrării în scopuri de TVA, unde este cazul.

In cazul in care, in Certificatul de înregistrare în scopuri de TVA se mentioneaza ca solicitantul este platitor de TVA, respectiv C.I.F-ul are mentiunea „**RO**”, TVA-ul **este neeligibil**.

In cazul in care,solicitantul prezinta Declaratia pe proprie raspundere ca nu e platitor de TVA, TVA-ul **afereent cheltuielilor eligibile, este eligibil**.

14. a) Încheierea privind înscrierea în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, solicitat doar pentru ONG-uri și ADI-uri;

b) Certificatul de înregistrare și actul de înființare și funcționare emis de unitatea ierarhic superioară (episcopie, arhiepiscopie, mitropolie, patriarhie), solicitat doar pentru instituții de cult;

c) Document privind înființarea, organizarea și funcționarea asezământului cultural, solicitat pentru asezăminte culturale;

15. Contractul de delegare a gestiunii serviciilor de gestionare a rețelei de apă/canalizare, precum și atestarea operatorului regional care va gestiona serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, dacă este cazul.

16. a) Lista agenților economici și a instituțiilor de interes public, deserviți de proiect, care va conține denumirea, adresa, activitatea desfășurată, domeniul de activitate;

și

b) Lista gospodăriilor care au depus la primărie adeziunea privind necesitatea investiției și angajamentul de racordare din surse proprii la rețeaua de apă/canalizare/gaze/energie electrică, sau că sunt de acord cu plata colectării deșeurilor.

Lista trebuie să conțină nume, prenume, semnătură, adresă, termen de racordare (maxim 3 ani de la finalizarea investiției publice), precum și tariful perceput.

17. Hotărârea consiliului parohial privind realizarea investiției și asigurarea cofinanțării, dacă este cazul.

18. Precontract cu o firmă autorizată, vizând ridicarea, sortarea deșeurilor și transportul acestora la un depozit zonal, dacă este cazul.

19. Cazierul judiciar fără înscrieri care privesc sancțiuni economico-financiare, al reprezentantului legal de proiect.

20. Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal.

21. a) Declarație pe proprie răspundere a solicitantului dată de reprezentantul legal de proiect că va asigura cofinanțarea proiectului și cu precizarea sursei de cofinanțare.

b) Document de la bancă/trezorerie cu datele de identificare ale băncii/trezoreriei și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii/ trezoreriei, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP). Pentru beneficiarii publici documentul va fi eliberat obligatoriu de trezorerie.

22. Declarație pe propria răspundere a solicitantului privind respectarea regulii de minimis, dacă este cazul.

23. a) Certificate care să ateste lipsa datoriilor fiscale și sociale restante și graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat, dacă este cazul.

b) Cazierul fiscal eliberat de Direcția Generală a Finanțelor Publice, eliberat în conformitate cu legislația națională în vigoare.

c) Graficul de rambursare a datoriilor către bănci și document de la bancă pentru certificarea respectării graficului de rambursare, dacă este cazul.

24. Dacă solicitantul a obținut asistența financiară nerambursabilă pentru același tip de investiție, este atașată Cererii de Finanțare

1) Notificarea beneficiarului asupra plăților efectuate pentru solicitanții care au beneficiat de finanțare prin SAPARD/FEADR și au finalizat proiectul;

2) Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă (obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile, costuri și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului), întocmit de solicitant, pentru solicitanții care au mai beneficiat de alte programe de finanțare nerambursabilă începând cu anul 2002 pentru aceleași tipuri de investiții.

25. Autorizațiile de funcționare pentru rețeaua de alimentare cu apă și/sau canalizare, se solicită în funcție de rețeaua care se realizează în cadrul măsurii (dacă se realizează rețeaua de alimentare cu apă se solicită pentru rețeaua de canalizare existentă și invers), precum și pentru extinderea și/sau reabilitarea rețelei existente (apă și/sau canalizare), dacă este cazul.

26. a) Avizul tehnico-economic din partea operatorului regional

sau

b) Avizul tehnico-economic din partea consiliului județean din care să rezulte și conformitatea proiectului cu strategia regională/județeană de apă/apă uzată.

27. Adresa emisă de Consiliul județean/ADR care să confirme că investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană, dacă este cazul.

28. Aviz eliberat de Apele Române care să certifice că investiția în rețeaua de alimentare cu apă se realizează într-o zonă în care apa este insuficientă, dacă este cazul.

29. Buletin de analiză a apei emis de un laborator acreditat care să confirme că apa în zona respectivă este poluată sau prezintă o concentrație ridicată de nitrati, dacă este cazul.

30. Document din care să rezulte atestarea profesională a persoanelor care realizează studii privind patrimoniul cultural local, dacă este cazul.

31. Contract/angajament cu primaria, scoala, caminul cultural, muzeul/muzeele, etc. din localitatea respectivă, în cazul investițiilor de realizare a studiilor privind patrimoniul cultural local, dacă este cazul.

32. Situația achizițiilor publice efectuate până la depunerea Cererii de Finanțare (conform modelului din cererea de finanțare), dacă este cazul.

33. Alte documente justificative (se vor specifica după caz).

ATENȚIE! Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de finanțare, termenul de valabilitate al acestora fiind în conformitate cu legislația în vigoare.

4.2 Lista Formularelor disponibile pe site-ul APDRP

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

Cererea de Finanțare – Anexa 1 vezi link www.apdrp.ro

Studiu de Fezabilitate / Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții, conform HG 28 din ianuarie 2008 – Anexa 2 vezi link www.apdrp.ro

Memoriu Justificativ – Anexa 3 vezi link www.apdrp.ro

Recomandări privind elaborarea analizei cost-beneficiu – Anexa 4.1 vezi link www.apdrp.ro

Model de determinare a procentului sprijinului public nerambursabil – Anexa 4.2 vezi link www.apdrp.ro

Formulare:

Adresă de înștiințare (document necesar în cazul în care certificatul de urbanism/fișa tehnică emisă de APM/Avizul sanitar veterinar/Avizul sanitar este/sunt emise pe numele unei persoane fizice/juridice diferite de solicitant) vezi link www.apdrp.ro

Contractul de Finanțare – Anexa 5 (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între APDRP și beneficiarul fondurilor nerambursabile); link www.apdrp.ro

Dosarul CERERII DE PLATĂ:

Declarația de eșalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată – Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Cererea de Plată pentru avans - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Cererea de Plată - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Declarația de cheltuieli - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Raportul de execuție - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Declarația pe propria răspundere a beneficiarului finanțării nerambursabilă - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

TOATE FORMULARELE PREZENTATE ȘI AL CĂROR FORMAT ESTE ELABORAT DE APDRP POT FI CONSULTATE ȘI DESCĂRCATE DIRECT DE PE PAGINA DE INTERNET A APDRP (www.apdrp.ro – INVESTIȚII PRIN FEADR) SAU POT FI SOLICITATE DE LA SEDIILE APDRP DIN ȚARĂ.

De asemenea, în pagina de internet a APDRP se poate consulta și descărca:

- ✓ **Actele normative utile** (www.apdrp.ro – *Informații utile – Acte normative – Legislație specifică FEADR*) - Anexa 13.
- ✓ **Fișa Măsurii** (www.apdrp.ro – *Investiții prin FEADR – M322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”*) - Anexa 14 vezi link www.apdrp.ro;
- ✓ **Declarații** – Anexa 15 vezi link www.apdrp.ro

4.3 DICȚIONAR

Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) – reprezintă structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate în condițiile legii de unitățile administrativ teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte pentru dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice (Legea Administrației publice locale nr. 215/2001);

Beneficiar – reprezintă o persoană juridică/persoană fizică autorizată care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu APDRP pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Cererea de finanțare – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;

Contribuția privată – reprezintă o sumă de bani care constituie implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre cofinanțarea publică (fondurile europene nerambursabile) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată

din surse proprii, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară, fie din venituri provenite din sponsorizări, donații și legate¹¹, etc. dovedite în condițiile legii. Un alt mod de asigurare a cofinanțării private este **prin credit bancar**, valabil în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit bancar.

Cofinanțarea publică – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR; aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;

Eligibil – care îndeplinește criteriile și condițiile precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de Finanțare și Contractul de Finanțare pentru FEADR;

Evaluarea – reprezintă acțiunea procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate și pentru selectarea proiectului, în vederea contractării;

Fișa măsurii – reprezintă documentul care descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;

Fonduri nerambursabile – reprezintă fondurile acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a Măsurii 322 și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de APDRP.

Măsura – definește aria de finanțare prin care se poate realiza cofinanțarea proiectelor (reprezintă o sumă de activități cofinanțate prin fonduri nerambursabile);

---

¹¹ Legate- Dispoziție testamentară; Bunuri lasate cuiva prin dispoziție testamentară.

Potențial beneficiar – reprezintă o persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin FEADR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu APDRP;

Politica Agricolă Comună (PAC) – reprezintă un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizații comune de piață;

Proiect individual – presupune o singură acțiune din cadrul fișei măsurii indiferent de categoria de beneficiar;

Proiect integrat – presupune combinarea în același proiect a cel puțin 2 acțiuni din cadrul aceleiași componente sau din componente diferite ale măsurii și acțiunea/acțiunile secundară/secundare din cadrul proiectului integrat deține/dețin o pondere de minim 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului în cauză.

Reprezentantul legal – reprezentant al proiectului care semnează contractul de finanțare (în cazul în care cererea va fi selectată) și care trebuie să aibă și responsabilități și putere decizională din punct de vedere financiar în cadrul societății.

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral, din punct de vedere financiar de către beneficiarul proiectului;

Valoare totală a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii și/sau lucrări;

APDRP – Agenția de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul APDRP îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

ANCA – Agenția Națională de Consultanță Agricolă, organizează acțiuni de popularizare, consultanță, asistență tehnică, instruire și pregătire profesională;

APIA – Agenția de Plați și Intervenție pentru Agricultură – instituție publică subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;

CRPDRP – Centrele Regionale de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structura organizatorică la nivel regional a APDRP (la nivel național există 8 centre regionale);

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.

ISC – Inspectoratul de Stat în Construcții, organism de control în domeniul calității construcțiilor, disciplinei în urbanism, supravegherii pieței produselor pentru construcții și avizării investițiilor din fonduri publice;

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

MCC – Ministerul Culturii și Cultelor;

OJPDRP – Oficiile Județene de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structura organizatorică la nivel județean a APDRP (la nivel național există 42 Oficii județene);

PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene;

DICȚIONAR DE SPECIALITATE

AȘEZĂMINTE CULTURALE – instituții publice sau persoane juridice de drept privat, indiferent de forma de organizare și finanțare, care desfășoară activități în domeniul cultural, de informare și educație permanentă, reprezentând servicii culturale de utilitate publică, cu rol în asigurarea coeziunii sociale și a accesului comunitar la informație.

CONSERVARE – toate acele intervenții care au ca finalitate menținerea unei stări fizice și estetice a unei construcții. Conservare poate fi considerată și lucrarea de protejare împotriva intemperiilor, furtului etc. a unui șantier sau a unei construcții degradate, în această categorie (cu un caracter special) intrând și menținerea în stare de ruină a vestigiilor arheologice din orice epocă – în acest caz conservarea urmărind doar împiedicarea degradărilor ulterioare. Lucrările din această categorie sunt cele de reparații curente și de întreținere care nu modifică starea prezentă a unei construcții. Mai pot fi acceptate în această definiție și intervențiile minim necesare pentru punerea în siguranță a unei clădiri din punct de vedere structural, lucrări care în extremă ar putea fi definite drept consolidare. Acestea sunt intervențiile de urgență pentru scoaterea din pericol public.

INVESTIȚIE NOUĂ – lucrările de construcții montaj, utilaje, instalații, care se realizează pe amplasamente noi sau pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația.

MONUMENT AL NATURII – monumente ale naturii sunt acele arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice sau amenințate cu dispariția, **arbori seculari**, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice – **peșteri**, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, **cascade** și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor. Dacă monumentele naturii nu sunt cuprinse în perimetrul altor zone aflate sub regim de protecție, pentru asigurarea integrității lor se vor stabili zone de protecție obligatorie, indiferent de destinația și de deținătorul terenului. Managementul monumentelor naturii se face după un regim strict de protecție care asigură păstrarea trăsăturilor naturale specifice. În funcție de gradul lor de vulnerabilitate, accesul populației poate fi limitat sau interzis.

Monumentele naturii corespund categoriei III IUCN – „Monument natural: arie protejată administrată în special pentru conservarea elementelor naturale, specifice”.

MODERNIZAREA – cuprinde lucrările de construcții-montaj și instalații privind **reabilitarea** infrastructurii și/sau **renovarea/ restaurarea/ consolidarea/ conservarea** construcțiilor **reutilarea, extinderea** (daca este cazul) aparținând tipurilor de investiții derulate prin măsură, care se realizează pe amplasamente existente, fără modificarea destinației/funcționalității inițiale.

OPERATORI REGIONALI – entități publice create la nivel județean, la inițiativa Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, pentru a gestiona și a asigura mentenanța investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată realizate prin proiectele regionale de la nivel de județ. Regionalizarea este un element cheie în îmbunătățirea calității și eficienței din punctul de vedere al costului infrastructurii locale de apă și serviciilor, în scopul îndeplinirii obiectivelor de mediu, dar și pentru asigurarea durabilității investițiilor, a operațiunilor, a unei strategii de dezvoltare pe termen lung în sectorul de apă și a unei dezvoltări regionale echilibrate. Din punct de vedere instituțional, regionalizarea este realizată prin reorganizarea serviciilor publice existente deținute de către autoritățile administrației publice locale. Acesta se bazează pe trei elemente instituționale cheie: Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI), Operatorul Regional (OR) și Contractul de Delegare a Gestiunii Serviciilor (delegarea gestiunii serviciilor este nucleul organizării operaționale și instituționale a managementului regionalizat al serviciilor de apă și canalizare). Proprietatea activelor publice și responsabilitatea pentru furnizarea serviciilor adecvate de apă și canalizare la un cost rezonabil rămân în custodia Autorităților Locale.

PATRIMONIUL – se constituie pe baza următoarelor categorii:

- Imobil, construit la suprafață sau subteran (*vezi Legea monumentelor istorice 422/2001, Legea pentru protecția patrimoniului arheologic 378/2001, Planuri urbanistice – amenajarea teritoriului, generale sau zonale*);
- Mobil, diverse tipuri de obiecte – colecții și muzee (*vezi Legea nr.182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil*);
- Imaterial, constituit din obiceiuri, tradiții, literatură populară, meșteșuguri și creații spirituale ale unei comunități;

PATRIMONIUL NATURAL – ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural a căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică, recreativă și cultural-istorică au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare;

(BUN AL) PATRIMONIUL NATURAL – componentă a patrimoniului natural care necesită un regim special de ocrotire, conservare și utilizare durabilă în beneficiul generațiilor prezente și viitoare;

RENOVARE – toate acele intervenții care sporesc gradul de îmbunătățire al finisajelor și al accesoriilor tehnice (vopsitorii, zugrăveli, schimbarea instalațiilor interioare și exterioare din incintă etc.) precum și lucrări de recompartimentare, modificări ce duc la sporirea confortului (iluminat, echipare electrică, termică, securitate etc.) și al siguranței în exploatare (căi de acces și de circulație, sisteme de protecție la foc etc.) în general, intervenții ce conduc la un mod mai funcțional și mai economic de folosire a unei construcții, fără posibilitatea de schimbare volumetrică și planimetrică sau modificarea destinației inițiale.

RESTAURARE – operațiune complexă care presupune întocmirea unei documentații de cercetare și proiectare de către persoane atestate de către Ministerul Culturii și Cultelor – specialiști și experți, înscrși în registre speciale – înainte de efectuarea unor lucrări de construcții asupra unei clădiri protejate. Restaurarea este o intervenție pe o clădire aflată într-un grad oarecare de degradare cu scopul de a reface caracterul, configurația și acele caracteristici speciale care au condus la decizia de protejare a imobilului, lucrările efectuate în acest scop putând duce la modificări substanțiale a formei în care clădirea se găsește la momentul deciziei de restaurare. În această categorie întâlnim mai multe subcategorii de lucrări care pot fi caracterizate ca: reconstituire, reîntregire, reabilitare, consolidare.

Reparațiile curente și lucrările de întreținere care mențin neschimbate caracteristicile unei clădiri nu pot fi considerate restaurări.

4.4 APDRP în sprijinul dumneavoastră

Fiecare cetățean al României, care se încadrează în aria de finanțare a Măsurilor din cadrul FEADR, are dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

APDRP va stă la dispoziție de luni până vineri între orele 8:30 și 16:30 pentru a vă acorda informații privind Programul FEADR, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea FEADR.

Experții APDRP vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că experții APDRP nu au voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului.

Echipa APDRP vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a APDRP.

De asemenea, în cazul în care considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea FEADR, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informați-ne în scris.

ATENȚIE! Pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

APDRP, prin cele 8 Centre Regionale și cele 42 de Oficii Județene, vă ajută să primiți finanțare nerambursabilă pentru proiectul dumneavoastră.

Dacă întâmpinați greutăți în obținerea informațiilor sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene scrieți-ne pe adresele:

București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1;

reclamatii@apdrp.ro;

www.apdrp.ro – Forumuri de discuții / Reclamații.

*** / ***

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea **MĂSURII 322 – „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”**

Versiunea 03 octombrie 2008

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) implementat prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) și se constituie în suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale PNDR. Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Studiului de Fezabilitate/documentația de avizare a lucrărilor de intervenție și al Memoriului justificativ, al Contractului de Finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general, consultați pliantele și îndrumările editate de MADR și APDRP, disponibile la sediile DADR județene și sediile APDRP din fiecare județ și din regiunile de dezvoltare ale României, precum și pe paginile de internet www.apdrp.ro și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre FEADR ne puteți contacta direct la sediile noastre, prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE

<i>Obiectivele măsurii 322 – Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale</i>	5
--	---

2. PREZENTAREA MĂSURII 322

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile.....	6
2.2 Criteriile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului.....	7
2.3 Tipuri de servicii/acțiuni sprijinite.....	9
2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile.....	14
2.5 Criteriile de selecție ale proiectului.....	15
2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)	20

3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU RENOVAREA, DEZVOLTAREA SATELOR, ÎMBUNĂȚĂȚIREA SERVICIILOR DE BAZĂ PENTRU ECONOMIA ȘI POPULAȚIA RURALĂ ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A MOȘTENIRII RURALE

3.1 Completarea, depunerea și verificarea Dosarului cererii de finanțare.....	22
3.2 Contractarea fondurilor.....	28
3.3 Achizițiile.....	29
3.4 Plata.....	32

4. INFORMAȚII UTILE

4.1. Documente necesare întocmirii cererii de finanțare.....	33
4.2. Lista Formularelor disponibile pe site-ul APDRP.....	42
4.3. Dicționar	43
4.4. APDRP în sprijinul dumneavoastră	50

5. ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI

5.1. Anexa 1 – Model Cerere de Finanțare	link www.apdrp.ro
5.2. Anexa 2 – Model Studiu de Fezabilitate/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții, conform HG 28 din ianuarie 2008	link www.apdrp.ro
5.3. Anexa 3 – Model Memoriu Justificativ	link www.apdrp.ro
5.4. Anexa 4	
5.4.1. Recomandări privind elaborarea analizei cost-beneficiu .	link www.apdrp.ro
5.4.2. Model de determinare a procentului sprijinului public nerambursabil	link www.apdrp.ro
5.5. Anexa 5 – Model Contract de Finanțare	link www.apdrp.ro
5.6. Anexa 6 – Modele de Formulare de plată	link www.apdrp.ro
5.7. Anexa 7 – Listele cu populația echivalentă a comunelor din România	link www.apdrp.ro

- 5.8. Anexa 8 – Lista ariilor protejate declarate la nivel național și local ..... link www.apdrp.ro
- 5.9. Anexa 9 – Lista comunelor care prezintă incidența ridicată a perioadelor de secetă ..... link www.apdrp.ro
- 5.10. Anexa 10 – Lista stațiunilor balneo-climaterice care nu pot primi finanțare prin FEADR ..... link www.apdrp.ro
- 5.11. Anexa 11 – Lista comunelor cu gradul de sărăcie aferent ... link www.apdrp.ro
- 5.12. Anexa 12 – Lista localităților pe județe unde există surse de nitrați din activități agricole ..... link www.apdrp.ro
- 5.13. Anexa 13 – Lista acte normative utile ..... link www.apdrp.ro
- 5.14. Anexa 14 – Fișa Măsurii 322 ..... link www.apdrp.ro
- 5.15. Anexa 15 – Declarații ..... link www.apdrp.ro
- 5.16. Anexa 16 – Lista elementelor caracteristice ale tipologiilor arhitecturii specifice locale..... link www.apdrp.ro

Obiectivele măsurii 322 – Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

Măsura 322 se încadrează în **Axa III – „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”** și are ca obiective:

- a. Îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază în spațiul rural;**
- b. Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală;**
- c. Creșterea numărului de sate renovate;**
- d. Creșterea numărului de obiective de patrimoniu din spațiul rural sprijinite.**

Pentru renovarea și dezvoltarea satelor sunt disponibile peste **1,54 de miliarde de euro, fonduri nerambursabile pe care le puteți accesa începând din acest an și până în 2013.**

Contribuția publică aferentă Măsurii 322 este de:

- **1.546.087.425 euro** (1,54 miliarde de euro) din care:
  - contribuția Guvernului României de la bugetul central de stat – 20%
  - contribuția Uniunii Europene – 80%

Costul total, alcătuit din contribuția publică și contribuția privată este de **1.579.217.870** euro.

* * *

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile?

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 322 sunt:

- ✓ **Comunele** prin reprezentanții lor legali conform legislației naționale în vigoare;
- ✓ **Autoritățile locale** (comune) sau **Asociații de Dezvoltare Intercomunitare** prin operatorii regionali pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată;
- ✓ **Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare (ADI)** realizate între două sau mai multe **comune** înființate conform legislației naționale în vigoare (Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare și Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare);
- ✓ **ONG-uri, Așezăminte culturale și Instituții de cult** definite conform legislației naționale în vigoare;
- ✓ **Persoane fizice¹ și juridice care dețin în proprietate sau administrează obiective de patrimoniu cultural sau natural** de interes local și care aplică pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local și natural **din spațiul rural**.

*Menționarea că **Autoritățile Locale**, sau **ADI-urile** pot solicita fonduri FEADR prin **operatorii regionali**, nu implică eligibilitatea operatorilor regionali ca și beneficiari, ci doar se menționează cazurile în care operatorul regional respectiv, administrează deja o parte a rețelelor de apă/apă uzată în județul respectiv și poate prelua gestiunea și mentenanța investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată realizate prin această măsură.*

ATENȚIE! Reprezentantul legal al comunei este primarul (poate fi și Administratorul public pentru Comune și Asociații de Dezvoltare Intercomunitare, în conformitate cu Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare).

¹ Definite conform legislației naționale în vigoare respectiv OUG 44/2008

Finanțarea unui proiect depus în cadrul Măsurii 322 derulată prin PNDR este restricționată pentru următoarele categorii de beneficiari:

- a) beneficiarii înregistrați în lista APDRP a debitorilor pentru Programul SAPARD și pentru FEADR, până la achitarea integrală a datoriei față de APDRP, inclusiv a majorărilor de întârziere;
- b) beneficiarii care au contracte de finanțare reziliate, pentru FEADR, din cauza nerespectării clauzelor contractuale și rezilierea are o vechime mai mică de un an;
- c) beneficiarii care se află în situații litigioase cu APDRP, până la finalizarea litigiului.

2.2 Criteriile de eligibilitate pentru acordarea sprijinului

1. Proiectul trebuie să fie realizat în spațiul rural conform definiției din PNDR iar beneficiarul se identifică într-una din **categoriile de beneficiari** definite;
2. Nu este permisă **dubla finanțare** a aceleiași activități / investiții din alte fonduri comunitare sau naționale;
3. Beneficiarul trebuie să prezinte toate **avizele și autorizațiile necesare** investiției;
4. Prin **memoriul justificativ / studiul de fezabilitate**, proiectul trebuie să demonstreze oportunitatea și necesitatea **socio-economică a investiției**;

Important!
Spațiul rural eligibil în accepțiunea Axei 3 și implicit a acestei măsuri, cuprinde totalitatea comunelor ca unități administrativ teritoriale împreună cu satele componente. Satele aparținătoare de orașe și zonele periurbane nu sunt eligibile.

5. Proiectul propus este în conformitate cu normele de mediu² (inclusiv Directiva Cadru Apă³) și legislația în vigoare cu privire **la normele de siguranță în transport / energie**;

6. Proiectele de investiții în infrastructura de apă / apă uzată vor trebui să prezinte fie un aviz tehnico-economic din partea operatorului regional acolo unde acesta există, fie un aviz din partea consiliului județean prin care se dovedește și **conformitatea proiectului cu**

strategia regională / județeană de apă / apă uzată, iar în cazul în care un astfel de proiect nu se regăsește în situațiile mai sus menționate, proiectul va fi însoțit de angajamentul autorităților locale de a asigura gestionarea și mentenanța investiției;

ATENȚIE! Pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată finanțate prin FEADR, care vizează doar una din cele două componente ale sistemului de apă/apă uzată, pe același tronson, iar cealaltă componentă se află în execuție, este necesar pentru a deveni eligibile, ca investiția începută să fie finalizată și să dispună de aviz de funcționare.

7. Investiția să respecte **Planul Urbanistic General**;

8. Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să respecte/păstreze

Necesitatea și oportunitatea proiectelor depuse de Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare se va demonstra și prin realizarea scopului unitar al comunelor componente ADI-ului, al obiectivului comun și interdependent al acțiunii propuse, complementaritatea acțiunilor implementate în comunele respective.

Important!

În cazul în care o comună este beneficiară, în cadrul acestei măsuri, a unui proiect prin ADI-ul din care face parte, aceasta poate aplica în același timp și pentru un alt proiect de investiții.

Beneficiarii pot aplica pentru unul sau mai multe proiecte integrate, pe întreaga perioadă de programare (2007-2013),

însă depunerea unui alt proiect FEADR este condiționată de finalizarea proiectului început anterior.

² Pentru localitățile rurale identificate prin Master Planurile Regionale și eligibile prin PNDR, investițiile în rețeaua de alimentare cu apă se vor realiza numai împreună cu rețeaua de canalizare și stații de epurare. În cazul în care pentru celelalte localități rurale sub 10.000 p.e. neidentificate prin Master Planurile Regionale, inclusiv localitățile sub 2.000 p.e. care de asemenea vor beneficia de sprijin FEADR prin PNDR nu se poate respecta soluția tehnică standard, trebuie găsite soluții neconvenționale de captare, alimentare, colectare și epurare a apei uzate, iar în cazul în care există sistemul de captare, trebuie identificată soluția tehnică adecvată pentru colectarea și epurarea apei uzate, conform cerințelor Directivei Cadru Apă.

³ Transpusă în legislația românească prin Legea Apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare.

arhitectura specifică locală (a se vedea Anexa 16 – *Lista elementelor caracteristice ale tipologiilor arhitecturii specifice locale*);

9. Orice beneficiar al acestei măsuri poate aplica pentru maxim 2 proiecte individuale (vezi definiție din cap. 4.3 – dictionar) pe întreaga perioadă de programare (2007-2013);

Atenție!
În contextul criteriului de eligibilitate numărul 9, "**a aplica**" înseamnă "**a primi finanțare**".

10. Pentru investițiile în infrastructura fizică de bază, beneficiarii trebuie să prezinte lista cu semnături ale locuitorilor, agenților economici și instituțiilor publice care au depus la primărie adeziunea privind necesitatea investiției și angajamentul de racordare din surse proprii la rețeaua de apă/canalizare/gaze/energie electrică sau acordul privind plata colectării deșeurilor;

11. Beneficiarul se angajează să asigure mentenanța investiției.

2.3 Tipuri de servicii / acțiuni sprijinite

Un proiect poate conține cheltuieli eligibile dar și neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea acelor cheltuieli eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate integral de către beneficiarul proiectului.

Fondurile nerambursabile, pe Măsura 322, vor fi acordate beneficiarilor

Important!

Pentru investițiile care vizează înființarea de drumuri noi, este necesar ca la depunerea cererii de finanțare, Autoritățile Locale (comunele) sau ADI-ul să prezinte inventarul domeniului public al primăriei/primăriilor, în care sunt marcate terenurile pe care urmează să se realizeze investiția, iar la ultima cerere de plată trebuie să prezinte inventarul domeniului public al primăriei/primăriilor, republicat în Monitorul Oficial în care este inclus și drumul realizat prin proiect. Înainte de a veni la ultima cerere de plată, drumul trebuie să fie clasificat ca drum public și să fie inclus în proprietatea publică a beneficiarului.

Nu se admit spre finanțare proiecte care prevăd ca soluție tehnică, realizarea de drumuri impietruite cu impermeabilizare.

eligibili conform următoarei **liste indicative a cheltuielilor eligibile:**

A. Pentru crearea și modernizarea infrastructurii fizice de bază:

- a. **Înființarea de drumuri noi, extinderea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local** (drumuri comunale, vicinale și străzi din interiorul comunei) ce aparțin proprietății publice a unității administrative (comuna) pe teritoriul căreia se află, așa cum sunt definite și clasificate în conformitate cu legislația națională în vigoare;
- b. **Prima înființare, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă** (captare, stații de tratare, alimentare) pentru localitățile rurale având sub 10.000 populație echivalentă (p.e);
- c. **Prima înființare, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă uzată** (canalizare, stații de epurare) pentru localitățile rurale având sub 10.000 populație echivalentă (p.e.);
- ATENȚIE!** Proiectele de investiții în infrastructura de alimentare cu apă și în infrastructura de apă uzată sunt considerate integrate (vezi definiție din cap. 4.3 – dicționar).
- d. **Prima înființare și extindere a rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat;**
- e. **Prima înființare și extinderea rețelei publice locale de alimentare cu gaz** către alte localități rurale sau către zone rurale care nu sunt conectate la rețea;
- f. **Investiții în stații de transfer⁴ pentru deșeuri** și dotarea cu echipamente de gestionare a deșeurilor.

Important!

Proiectele trebuie să prevadă, prin soluția tehnică dată de proiectant, posibilitatea de racordare/branșare a consumatorilor. Cheltuielile privind branșarea consumatorilor la rețelele de utilități nu sunt eligibile.

Tariful pentru furnizarea serviciului care face obiectul investiției nu se va modifica față de cel prezentat în Lista de adeziuni (vezi document justificativ), decât în condițiile legii, iar veniturile din exploatarea tuturor investițiilor în infrastructura fizică de bază, vor contribui la asigurarea mentenanței investițiilor.

⁴ **Stație de transfer** - instalație ce servește la transferul sau depozitarea pe termen scurt a deșeurilor urmând apoi să fie încărcate prin presare în presconținere și transportate pentru reciclare, tratare sau eliminare.

B. Pentru crearea și dezvoltarea serviciilor de bază pentru populația rurală:

- a. Înființarea, amenajarea **spațiilor publice de recreere** pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport - inclusiv sali de sport, piste de biciclete etc);
- b. **Renovarea clădirilor publice** (ex. primării) și amenajări de parcări, piețe, spații pentru organizarea de târguri etc.);

Este permisă doar renovarea clădirilor publice, nu este permisă extinderea pe orizontală sau pe verticală a acestora.

- c. **Investiții în sisteme de producere și furnizare de energie din surse regenerabile ca parte componentă a unui proiect integrat** (în situația în care este vorba de un proiect de renovare a unei clădiri publice);

- d. **Prima înființare și dotarea infrastructurii aferentă serviciilor sociale** precum centrele de îngrijire copii (creșe conform legii 263/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea creșelor și alte centre de asigurare a serviciilor sociale conform OG 68/2003 privind serviciile sociale), bătrâni și persoane cu nevoi speciale (conform OG 68/2003 privind serviciile sociale);

Important!
Prima înființare a infrastructurii aferente serviciilor sociale se referă la crearea acestei infrastructuri acolo unde nu există în localitatea (satul) respectivă; dotarea este eligibilă doar ca acțiune dependentă de crearea infrastructurii; Construirea de grădinițe noi este posibilă și în cazurile în care în localitatea respectivă mai funcționează o grădiniță, dar nu este posibilă extinderea celei existente.

- e. Investiții în construcția de **grădinițe noi** pentru copii, inclusiv dotarea acestora;

ATENȚIE! În situația în care o grădiniță existentă nu mai poate fi reabilitată, dovedită printr-o expertiză de specialitate (tehnică-economică), este considerată eligibilă construirea unei noi grădinițe și se consideră investiție nouă. Cheltuielile cu demolarea clădirii existente sunt eligibile.

- f. **Achiziționarea de microbuze care să asigure transportul public** pentru comunitatea locală în **zonele unde o astfel de investiție nu este atractivă pentru** companiile private dar care este indispensabilă pentru comunitate și vine în sprijinul rezolvării unei importante nevoi sociale inclusiv construirea de stații de autobuz;

- g. Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice** (de dezapezire, întreținere spații verzi etc.) dacă fac parte din investiția inițială pentru înființarea serviciului;

ATENȚIE! Aceste utilaje și echipamente sunt eligibile, dacă fac parte din înființarea serviciului (serviciu pentru dezapezire, înființare pompieri etc.). Dacă serviciul există (ca și activitate în cadrul primăriei), dar nu este dotat, se pot finanța dotările, dar utilajele trebuie să fie dimensionate și corelate cu suprafața pentru care vor fi folosite.

În cazul acestor achiziții, solicitantul va prezenta în MJ/SF situația actuală, modalitățile de rezolvare a problemei. La verificarea pe teren, experții APDRP vor verifica Fișele de inventar ale solicitantului privind aceste echipamente.

- h. Investiții de renovare, modernizarea (a se vedea definiția modernizării din capitolul 4.3 „Dicționar”) și dotarea aferentă a așezămintelor culturale⁵**, inclusiv prima achiziție de cărți, materiale audio, achiziționarea de costume populare și instrumente muzicale tradiționale în vederea promovării patrimoniului cultural imaterial ca parte componentă a proiectului (ex. activități ale grupurilor sau ansamblurilor folclorice). De asemenea, vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de echipamente hardware, software, inclusiv costurile de instalare și montaj.

ATENȚIE! Dotarea așezămintelor culturale poate fi făcută și independent de intervenția asupra clădirilor. Excepție fac acele așezăminte culturale (cămine culturale) care au primit sau sunt în curs de finanțare prin „Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale”, conform legii nr. 143/2007.

C. Pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local și natural din spațiul rural:

- a. Restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural grupa B⁶ și natural din spațiul rural** (peșteri, arbori seculari, cascade etc.);

---

⁵ Așa cum sunt definite în Legea nr. 143/2007.

⁶ În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice, aprobată prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2.314/8 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, an 172 (XVI), Nr. 646 bis din 16 iulie 2004.

- b. Studii privind patrimoniul cultural** (material și imaterial) din spațiul rural cu posibilitatea de valorificare a acestora și punerea acestora la dispoziția comunității;
- c. Achiziționare de echipamente pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural** (ex. vitrine, postamente, sisteme de alarmă etc.).

Important!

Studiile privind patrimoniul cultural vor fi realizate numai de către persoane atestate în domeniu.

Necesitatea realizării proiectului va fi demonstrată și prin prezentarea unui contract/angajament cu primaria, școala, caminul cultural, muzeul/muzeele din localitatea respectivă privind promovarea moștenirii culturale a comunei.

Costurile generale legate de întocmirea proiectului,

precum taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate/ memorii justificative, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, achiziționarea de patente și licențe, sunt eligibile în limita a:

- **maxim 10%** din valoarea eligibilă a proiectului, în cazul în care proiectul prevede construcții;
- **maxim 5%** din valoarea eligibilă a proiectului, în cazul în care proiectul nu prevede construcții.

În cazul în care Studiul de Fezabilitate a fost întocmit și finanțat din alte fonduri comunitare sau bugetare, înainte de intrarea în vigoare a HG28/2008 privind aprobarea conținutului cadru al documentației tehnico economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții, costurile reprezentând actualizarea Studiilor de Fezabilitate nu vor depăși 3% din valoarea costurilor de proiectare și inginerie, dar mai puțin costul întocmirii SF-ului.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile

ATENȚIE! Finalizarea proiectului FEADR, presupune ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiție suportată prin cheltuielile eligibile cât și partea de investiție realizată prin cheltuielile neeligibile.

Prin Măsura 322 **nu se pot finanța** investiții care se încadrează în următoarele categorii:

1. Cumpărarea de teren și/sau de imobile;
2. Impozite și taxe fiscale;
3. Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie;
4. Comisioane bancare, costurile garanțiilor, cheltuieli de înființare și cheltuieli similare;
5. Achiziționarea de bunuri second-hand (utilizate), cu excepția celor care au ca obiectiv obținerea caracterului tradițional autentic;
6. TVA, cu excepția TVA-ului nedeductibil, în cazul în care este în mod real și definitiv suportat de către beneficiari, alții decât persoanele scutite de plata impozitului, conform art.71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005;
7. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;
8. Contribuția în natură;
9. Costurile aferente unui contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc.;
10. Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția studiilor tehnice, a planurilor de afaceri și a studiilor de fezabilitate;
11. Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
12. Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal;
13. Achiziția de mijloace de transport rutier de mărfuri pentru a presta servicii de transport în numele terților;
14. Proiectele de utilitate publică care nu respectă normele privind calitatea în construcții și nu sunt conforme cu normativele de proiectare;
15. Investiții care fac obiectul Măsurii 125 din Axa 1 a PNDR (drumurile de acces la fermă și cele de exploatare forestieră);

De asemenea, sunt neeligibile investițiile care fac obiectul altor programe cu finanțare comunitară sau națională după cum urmează:

16. Investițiile privind infrastructura de apă/apă uzată pentru localitățile rurale care intră sub incidența proiectelor regionale finanțate prin POS Mediu pe baza Master Planurilor Regionale;
17. Drumurile județene, naționale și rețeaua TEN-T;
18. Renovarea și construcția de școli, dispensare și spitale;
19. Investițiile în obiective de patrimoniu cultural UNESCO și național;
20. Construcția de așezăminte culturale noi.

Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile Hotărârii de Guvern privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013.

2.5 Criteriile de selecție ale proiectului

Proiectele prin care se solicită finanțare prin FEADR sunt supuse unui sistem de selecție, în baza căruia fiecare proiect este punctat, conform următoarelor **criterii de selecție**:

1. Localitățile rurale care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;
2. Localități rurale din regiunile cu grad de sărăcie ridicat – vezi link www.apdrp.ro - Anexa 11;
ATENȚIE! Pentru comunele nou înființate care nu se regăsesc în Anexa 11, rata de sărăcie la care acestea se vor raporta este rata de sărăcie aferentă comunelor din care s-au desprins.
3. Proiectele care se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană⁷;

---

⁷ Încadrarea proiectului într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană se va demonstra printr-o adresa de la Consiliul Județean/Agenția de Dezvoltare Regională sau fie investiția se regăsește în scopul și obiectivele înființării ADI-ului respectiv.

4. Proiecte integrate⁸ de investiții;

ATENȚIE! Pentru proiectele integrate ce presupun construcții, se solicită ca pentru fiecare componentă în parte, să se prezinte certificatele de urbanism, eliberate de către autoritățile competente.

5. Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată în localitățile rurale între 2.000 – 10.000 de p.e. identificate prin Master Planurile Regionale, dar care nu sunt finanțate din POS Mediu – vezi link www.apdrp.ro - Anexa 7;

6. Proiecte de investiții în infrastructura de drumuri care asigură legătura cu principalele căi rutiere (drumurile județene, naționale) sau alte căi principale de transport (feroviare și fluviale).

7. Proiecte de investiții în infrastructura de alimentare cu apă în zonele în care apa este insuficientă sau în zonele care prezintă incidență ridicată a perioadelor de secetă – vezi link www.apdrp.ro - Anexa 9 sau Avizul eliberat de Apele Române.

8. Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată pentru zonele în care apa prezintă un grad ridicat de poluare sau zonele în care apa freatică prezintă o concentrație ridicată de nitrați ce afectează sănătatea populației - vezi link www.apdrp.ro - Anexa 12 sau Buletinul de analiză a apei emis de un laborator acreditat.

9. Proiecte de investiții în infrastructura socială - acest criteriu se va puncta în cazul în care investiția vizează doar prima înființare și dotarea infrastructurii aferentă serviciilor sociale precum centrele de îngrijire copii, bătrâni și persoane cu nevoi speciale.

10. Proiectele care promovează investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale.

---

⁸ Proiect integrat presupune combinarea în același proiect a cel puțin 2 acțiuni din cadrul aceleiași componente sau din componente diferite ale măsurii și acțiunea/acțiunile secundară/secundare din cadrul proiectului integrat deține/dețin per total o pondere de minim 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului în cauză.

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție mai sus menționate, iar sistemul de punctare este urmatorul:

Nr. Crt.	Criterii de selecție	Punctaj						
1.	<p>Localitățile rurale care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară. Se acordă punctaj numai dacă nu a mai fost finanțată o investiție similară în aceeași localitate (în cazul în care o comună aplică pentru unul sau mai multe sate componente, pentru o investiție similară pentru care a primit anterior sprijin comunitar dar pentru un alt/e sat/e din componența sa, aceasta comună nu primește punctaj; în cazul A.D.I. aceasta primește punctaj numai dacă toate comunele în care se realizează investiția nu au mai beneficiat de sprijin comunitar anterior pentru investiții similare). Precizări: Acest criteriu se va puncta indiferent de categoria de beneficiar. Indiferent de categoria de beneficiar, în cazul proiectelor integrate, acest criteriu se va puncta în funcție de acțiunea majoritară a proiectului.</p>	10						
2.	<p>Localități rurale din regiunile cu grad de sărăcie ridicat:</p> <table border="0"> <tr> <td>- localități cu grad de sărăcie ridicat (rata sărăcie 60%-89,6%) .....</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>- localități cu grad de sărăcie mediu (rata sărăcie 40%-59,9%) .....</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>- localități cu grad de sărăcie scăzut (rata sărăcie <40%) .....</td> <td>5</td> </tr> </table> <p>Punctarea acestui criteriu se va face pe baza Listei cu Localitățile rurale cu grad ridicat de sărăcie, lista ce este anexă la Ghidul Solicitantului. Se acordă punctaj numai dacă localitatea este obligatoriu identificată în Lista localităților din regiunile cu grad de sărăcie ridicat, punctajul fiind stabilit funcție de procentul gradului de sărăcie cu care este înregistrată localitatea respectivă (în cazul unei comune nou înființate se va lua în considerare gradul de sărăcie al comunei din care aceasta s-a desprins; în cazul unei comune desprinsă dintr-un oraș, aceasta nu va fi punctată; în cazul unui A.D.I. se va lua în considerare comuna din componența A.D.I.-ului cu gradul de sărăcie cel mai ridicat dacă comuna respectivă este beneficiară a componentei majoritare din proiect). Orice alte argumente nu sunt luate în considerare; Precizare: Acest criteriu se va puncta indiferent de categoria de beneficiar.</p>	- localități cu grad de sărăcie ridicat (rata sărăcie 60%-89,6%)	15	- localități cu grad de sărăcie mediu (rata sărăcie 40%-59,9%)	10	- localități cu grad de sărăcie scăzut (rata sărăcie <40%)	5	<p>Maxim 15 15 10 5</p>
- localități cu grad de sărăcie ridicat (rata sărăcie 60%-89,6%)	15							
- localități cu grad de sărăcie mediu (rata sărăcie 40%-59,9%)	10							
- localități cu grad de sărăcie scăzut (rata sărăcie <40%)	5							
3.	<p>Proiectele care se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană. Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă solicitantul prezintă o adresă de la Consiliul Județean/ Agenția de Dezvoltare Regională sau Investiția se regăsește în scopul și obiectivele înființării ADI-ului respectiv (dacă este cazul). Se acordă punctaj numai dacă există, anexată, o Adresă emisă de Consiliul Județean/Agenția de Dezvoltare Regională care să confirme că investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală,</p>	5						

	<p>judeteană sau regională; Precizare: Acest criteriu se va puncta indiferent de categoria de beneficiar</p>	
4.	<p>Proiecte integrate de investiții <i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat în Studiul de Fezabilitate.</i> Se acordă punctaj numai dacă proiectele conțin o componentă principală și una sau mai multe componente secundare, a căror valoare, cumulată, reprezintă minimum 10 % din valoarea totală eligibilă a proiectului integrat (în cazul A.D.I. componenta majoritară trebuie să deservească total sau parțial populația din minim două comune din cadrul A.D.I.-ului). În cazul investițiilor în infrastructura de bază, aceasta trebuie să asigure legătura dintre minim două dintre comunele în care se realizează investiția respectivă sau să deservească, printr-o investiție comună, acele localități rurale unde se realizează investiția). Precizare: Acest criteriu se va puncta indiferent de categoria de beneficiar.</p>	5
5.	<p>Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată în localitățile rurale între 2.000-10.000 de p.e. identificate prin Master Planurile Regionale, dar care nu sunt finanțate din POS Mediu Se acordă punctaj numai dacă proiectul îndeplinește 4 condiții simultane: - să fie proiect pentru apă/apă uzată (investiția propusă trebuie să vizeze realizarea unui sistem funcțional de apă/apă uzată), - să se implementeze în localități cu minimum 2.000 locuitori persoane echivalente și maximum 10.000 locuitori persoane echivalente (în cazul A.D.I., numărul de locuitori persoane echivalente va fi, cumulativ, între 2.000-10.000 pentru localitățile din A.D.I. în care se realizează investiția); - Comuna/grupul de comune să fie identificat/ă în Master Planul Regional/Planul de implementare Județean aprobat, iar acolo unde acestea nu sunt aprobate se va prezenta adeverința eliberată de Consiliul Județean care să ateste că investiția se înscrie într-o strategie județeană de dezvoltare ; - proiectul să nu fie finanțat prin programul POS MEDIU (în cazul A.D.I., fiecare dintre comunele componente în care se realizează investiția, nu trebuie să beneficieze de finanțare prin programul POS MEDIU). Precizare: În cazul comunelor nou înființate, acestea trebuie să îndeplinească cele patru criterii de mai sus; Organismul Intermediar al POS Mediu oferă informații referitoare la populația echivalentă a acestor comune.</p>	10
6.	<p>Proiecte de investiții în infrastructura de drumuri care asigură legătura cu principalele căi rutiere (drumurile județene, naționale) sau alte căi principale de transport (feroviare și fluviale) <i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat cu date statistice în Studiul de Fezabilitate.</i> Se acordă punctaj numai dacă prin S.F. (piese scrise și desenate) se demonstrează intersectarea drumului propus a fi modernizat, reabilitat etc. cu un drum județean, național etc.</p>	10

7.	<p>Proiecte de investiții în infrastructura de alimentare cu apă în zonele în care apa este insuficientă sau în zonele care prezintă incidență ridicată a perioadelor de secetă</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat cu date statistice în Studiul de Fezabilitate.</i></p> <p>Se acordă punctaj numai dacă proiectul este pentru rețea de alimentare cu apă și localitatea în care se va implementa proiectul se regăsește în Lista localităților cu indice de ariditate ridicat sau proiectul are, anexat sau se prezintă un Aviz eliberat de R.N. Apele Române care certifică insuficiența apei în zonă (în cazul A.D.I. cel puțin una din comune în care se realizează investiția de alimentare cu apă trebuie să se regăsească în Lista localităților cu indice de ariditate ridicat sau cel puțin una din localitățile în care se realizează investiția prezintă, anexat proiectului, un Aviz eliberat de R.N. Apele Române care certifică insuficiența apei în localitate).</p>	10
8.	<p>Proiectele de investiții în infrastructura de apă/apă uzată pentru zonele în care apa prezintă un grad ridicat de poluare sau zonele în care apa freatică prezintă o concentrație ridicată de nitrați ce afectează sănătatea populației.</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat cu date statistice în Studiul de Fezabilitate.</i></p> <p>Se acordă punctaj numai dacă proiectul este pentru rețea de apă/apă uzată și comuna în care se va realiza investiția se regăsește în Lista zonelor vulnerabile la nitrați sau proiectul are anexat un Aviz însoțit de Buletin de analiză eliberat de un laborator acreditat care certifică gradul ridicat al poluării în localitate (în cazul A.D.I. cel puțin una din localitățile în care se realizează investiția de apă/apă uzată trebuie să se regăsească în Lista zonelor vulnerabile la nitrați sau cel puțin una din localitățile în care se realizează investiția, prezintă un Aviz însoțit de Buletin de analiză eliberat de un laborator acreditat care certifică gradul ridicat al poluării în localitate</p>	5
9.	<p>Proiecte de investiții în infrastructura socială</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizate de către ONG-uri și unități de cult; ..... - realizate de comune și A.D.I.-uri. .... <p>Se acordă punctaj, în funcție de categoria de beneficiar, numai dacă prin proiect se prevede prima înființare și dotare a centrelor de îngrijire copii (creșe, grădinițe, asistență după programul școlar, tip „after school”), centre îngrijire bătrâni și persoane cu nevoi speciale</p> <p>Precizare: nu se acordă punctaj pentru cămine culturale .</p>	<p>Maxim 15</p> <p>15</p> <p>10</p>
10.	<p>Proiectele care promovează investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale (arhitectura tradițională, conservare patrimoniu material, imaterial, promovare, organizare festivaluri cu specific local etc).</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizate de către ONG-uri, unități de cult, persoane fizice și juridice (exceptând comunele și asociațiile acestora legal constituite) ..... - realizate de către comune și A.D.I.-uri ..... <p>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezent și demonstrat în Studiul de Fezabilitate.</p>	<p>Maxim 15</p> <p>15</p> <p>10</p>

	<p>Se acordă punctaj, în funcție de categoria de beneficiar, numai dacă sunt prevăzute investiții directe în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - renovarea, modernizarea, extinderea și/sau dotarea căminelor culturale (cu excepția căminelor culturale care au primit sau sunt în curs de finanțare prin „Programul prioritar național pentru construirea de sedii pentru așezăminte culturale”, conform legii nr. 143/2007) centrelor culturale/ centrelor pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale dacă acestea adăpostesc activitatea unui/unor ansambluri artistice recunoscute (muzică, dans, teatru, pictură, sculptură, artă manufacturieră tradițională); - târguri, festivaluri, piețe tradiționale și alte manifestări tradiționale locale; - restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural – clasa B (arhitectură laică {construcții, statui, situri arheologice etc}, arhitectură de cult {biserici, clopotnițe etc.}); - protejarea unor elemente ale cadrului natural (fântâni, izvoare, cascade, peșteri, arbori și arbuști, vegetație etc.) ce sunt identificate în Listele întocmite la nivel național. În situația în care acestea nu se regăsesc în lista ariilor protejate la nivel național și local (Anexa 8 la GD 322) se anexează la proiect, în funcție de importanța elementului cadrului natural, aviz din partea autorității publice centrale pentru protecția mediului sau Hotărâre a Consiliului Județean sau Hotărâre a Consiliului Local. 	
	TOTAL	100

În înțelesul fișei Măsurii 322, localitate rurală = comuna cu toate satele componente.

Toate activitățile pe care solicitantul se angajează să le efectueze prin investiție atât la faza de implementare a proiectului cât și în perioada de monitorizare și pentru care a primit punctaj la selecție, devin condiții obligatorii.

În caz că, la verificarea cererilor de plată, sau în perioada de monitorizare, se constată că aceste condiții nu se respectă, plățile vor fi sistate iar contractul va fi reziliat.

2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

Sprijinul public (comunitar și național) acordat în cadrul Măsurii 322 va fi:

- a) **100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit, dar valoarea totală eligibilă a proiectului nu va depăși:
  - 1 milion Euro/proiect individual în cazul unui proiect de investiții în infrastructura de bază al cărui beneficiar este un Consiliu Local;

- 3 milioane Euro/proiect în cazul unui proiect individual de investiții în infrastructura de bază al cărui beneficiar este o asociație de dezvoltare intercomunitară;
- 2,5 milioane Euro/proiect în cazul unui **proiect integrat** al cărui beneficiar este un Consiliu Local;
- 6 milioane Euro/proiect în cazul unui **proiect integrat** al cărui beneficiar este o asociație de dezvoltare intercomunitară;
- 500.000 Euro/proiect individual pentru celelalte tipuri de acțiuni vizate de această măsură, altele decât cele mai sus menționate.

Important!

Proiectele depuse de unitățile administrativ teritoriale (comunele) și asociațiile acestora se încadrează în categoria proiectelor negeneratoare de profit și sunt de utilitate publică.

Pentru celelalte categorii de solicitanți procentul de cofinanțare se stabilește în baza Modelului de determinare a procentului sprijinului public nerambursabil (vezi Anexa 4.2).

b) de până la 70% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit.

Volumul sprijinului nu poate depăși plafonul de 200.000 Euro/beneficiar pentru o perioadă de minimum 3 ani fiscali conform regulii „de minimis” stipulată în Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1998/2006 Jurnalul Oficial L 379 din 28.12.2006.

Plafonul minim acceptat pentru un proiect finanțat prin Măsura 322 este de **5.000 de Euro** – această sumă reprezentând valoarea totală eligibilă a proiectului.

Verificarea respectării intensității maxime a ajutorului se va face înaintea semnării contractului de finanțare de către APDRP.

* * *

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU „RENOVAREA, DEZVOLTAREA SATELOR, ÎMBUNĂȚIREA SERVICIILOR DE BAZĂ PENTRU ECONOMIA ȘI POPULAȚIA RURALĂ ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A MOȘTENIRII RURALE”

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al **rambursării cheltuielilor eligibile efectuate** în prealabil de către beneficiar.

Un solicitant poate depune în același timp mai multe proiecte pentru măsuri diferite din PNDR pentru a fi cofinanțate prin FEADR.

Un solicitant poate depune proiecte pentru a fi cofinanțate prin FEADR, chiar dacă are în derulare proiecte de investiții diferite, finanțate prin Programul SAPARD.

Un beneficiar poate depune un al doilea proiect în cadrul Măsurii 322 cofinanțată din FEADR, cu condiția ca primul proiect să fie finalizat.

Proiectele solicitanților ai căror acționari majoritari au în derulare alte proiecte finanțate prin FEADR în cadrul Măsurii 322, nu sunt eligibile.

Orice beneficiar al acestei măsuri poate aplica pentru **maxim 2 proiecte individuale** pe întreaga perioadă de programare (2007-2013).

3.1 Completarea, depunerea și verificarea Dosarului cererii de finanțare

Dosarul cererii de finanțare conține cererea de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor.

Formularul standard al cererii de finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil în format electronic, la adresa www.apdrp.ro

ATENȚIE! Cererea de finanțare trebuie însoțită de anexele prevăzute în modelul standard. Anexele Cererii de finanțare fac parte integrantă din aceasta.

3.1.1 Completarea cererii de finanțare

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în alta ordine decât cea specificată etc.) poate conduce la respingerea Dosarului cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de finanțare completate de mână. Dosarul Cererii de finanțare va cuprinde în mod obligatoriu un opis, cu următoarele:

Nr. crt.	Titlul documentului	Nr. Pagină (de la..... până la.....)
----------	---------------------	--------------------------------------

Pagina opis va fi pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare. Cererea de finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

ATENȚIE! Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, solicitantul poate beneficia de fonduri în avans (în baza Regulamentului (CE) nr. 1974/ 2006 al Comisiei, Art.56) pentru demararea proiectului.

Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans prin bifarea casuței corespunzătoare în Cererea de finanțare.

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Dosarului cererii de finanțare, nu mai poate opta pentru obținerea avansului ulterior.

NOTA

Este necesar să se respecte formatul standard al anexei „Indicatori de monitorizare” care face parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acesteia. Se vor completa numai indicatorii solicitați (nu se vor adăuga alte categorii de indicatori care nu sunt incluși în tabelul prezentat).

Completarea tuturor indicatorilor solicitați în conformitate cu cele prezentate în Cererea de Finanțare este obligatorie.

3.1.2 Depunerea dosarului cererii de finanțare

Cererile de finanțare, odată finalizate, se multiplică în două exemplare de către solicitant. Originalul și o copie a cererii de finanțare, împreună cu formatul electronic

(CD) și cu documentele în original (pentru care a atașat copii) **se depun la** Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (OJPDRP) al județului unde are loc implementarea proiectului. În cazul în care proiectul este amplasat pe teritoriul mai multor județe, acesta va fi depus la Oficiul Județean pe raza căruia investiția este predominantă din punct de vedere valoric.

Dosarele Cererilor de finanțare sunt depuse personal de către responsabilul legal, așa cum este precizat în formularul Cererii de finanțare sau de către un împuternicit, prin procura legalizată (în original) al responsabilului legal, la OJPDRP, înainte de data limită care figurează în licitația de proiecte.

Solicitantul trebuie să depună Cererea de finanțare împreună cu toate anexele completate, în 2 exemplare (1 original și 1 copie). Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”, împreună cu documentele originale (pentru care a atașat copii). Solicitantul trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui exemplar complet al Dosarului cererii de finanțare în afara celor 2 exemplare pe care le depune.

Pentru acele documente originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, bilanț contabil vizat de administrația financiară), copiile trebuie să conțină mențiunea „Conform cu originalul” și să fie semnate de către responsabilul legal al solicitantului.

3.1.3 Verificarea dosarului cererii de finanțare de către APDRP

A. Verificarea conformității Cererii de finanțare

Verificarea conformității Cererii de finanțare și a anexelor acesteia se realizează pe baza „Fișei de verificare” .

Controlul conformității constă în verificarea Cererii de finanțare:

- dacă este corect completată;
- prezentată atât în format tipărit cât și în format electronic;
- dacă anexele tehnice și administrative cerute sunt prezente în două exemplare: un original și o copie, precum și valabilitatea acestora (dacă este cazul)

În cazul în care expertul verificator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform.

Erorile de formă sunt erorile făcute de către solicitant în completarea cererii de finanțare care sunt descoperite de experții verificali ai SVCF-OJPDRP, dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi corectate de către aceștia din urmă pe baza unor dovezi/informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare.

Solicitantul este invitat să revină la sediul OJPDRP după evaluarea conformității (în aceeași zi), pentru a fi înștiințat dacă cererea de finanțare este conformă sau să i se explice cauzele neconformității.

Solicitantul are obligația de a lua la cunostință prin semnătură fișa de verificare a conformității.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

Aceeași cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maximum două ori pentru aceeași licitație de proiecte.

După verificare pot exista două variante:

- Cererea de finanțare este declarată neconformă;
- Cererea de finanțare este declarată conformă;

Dacă Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare.

B. Verificarea eligibilității cererii de finanțare

Verificarea criteriilor de eligibilitate se efectuează de către:

- OJPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați fără lucrări de construcții-montaj;
- CRPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați cu lucrări de construcții-montaj și pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii publici;
- APDRP - nivel central - pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea criteriilor de eligibilitate și selecție;
- verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- verificarea studiului de fezabilitate și a tuturor documentelor anexate;

Verificarea este făcută pe baza documentelor provenite de la solicitant.

ATENȚIE! Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit își rezervă dreptul de a cere documente sau informații suplimentare, dacă pe parcursul verificărilor și implementării proiectului se constată de către APDRP că este necesar.

C. Verificarea în teren a cererilor de finanțare

Verificarea pe teren se realizează de către:

OJPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii privați;

CRPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii publici;

APDRP – nivel central - pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Scopul verificării pe teren este de a verifica datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării de birou) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea răspunsurilor.

În urma acestor verificări pot exista două situații:

- proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil și va avea un punctaj.

3.1.4 Selecția proiectelor

Măsura va beneficia de o alocare financiară anuală. Alocarea financiară publică a măsurii, aferentă anului 2008 este de 618.434.970 Euro.

Autoritatea de Management, în consultare cu Comitetul de Monitorizare, a stabilit, înaintea lansării depunerii de proiecte, sistemul de punctaj aferent criteriilor de selecție (vezi subcapitolul 2.5), precum și criteriile de departajare a proiectelor cu punctaj egal.

APDRP va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit și va întocmi o listă a proiectelor eligibile în ordinea descrescătoare a punctajului obținut și o va transmite Comitetului de Selecție.

Comitetul de Selecție este un organism tehnic, prezidat de către Autoritatea de Management și are în componență reprezentanți ai Autorității de Management și ai APDRP. Rolul Comitetului de Selecție este de a face propuneri către Autoritatea de Management pentru finanțarea proiectelor pe baza listei primite de la APDRP, după cum urmează:

- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii 322 în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție propune aprobarea pentru finanțare a tuturor proiectelor. În acest sens, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management;
- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii 322 în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat și realizează selecția în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, în cadrul sumei alocate.

În cazul proiectelor cu același punctaj, **departajarea** acestora, se face în funcție de sectorul prioritar (componenta dominantă a proiectului ca și valoare financiară), în următoarea ordine:

1. infrastructura de apă;
2. infrastructura de drum;
3. alimentare cu energie electrică;
4. altele.

În situația în care și după această departajare există proiecte cu punctaj egal departajarea finală se va face în funcție de valoarea eligibilă, în sensul că proiectele cu valoare mai mare vor avea întâietate. ***Pentru această măsură nu există un prag minim de punctaj.***

După parcurgerea procedurii de selecție și după caz, a celei de departajare, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management. Acest raport va cuprinde și lista proiectelor selectate rămase fără finanțare, care se propun să fie incluse automat în următoarea sesiune și care vor urma procedura normală de selecție.

După parcurgerea sesiunilor de depunere și de evaluare-selecție a proiectelor propuse pentru anul 2008, în cazul în care mai rămân proiecte fără finanțare, acestea vor fi restituite potențialilor beneficiari în vederea revizuirii și reluării etapei de depunere.

Iar în cazul în care valoarea anuală alocată pentru o măsură nu se angajează în totalitate, cu diferența se va suplimenta alocarea financiară a anului următor.

Aprobarea directorului general al Autorității de Management reprezintă decizia finală asupra selecției proiectelor depuse și finanțarea lor.

Prevederi privind restituirea proiectelor neselectate, reportarea fondurilor si respectiv solutionarea contestatiilor sunt stipulate in cadrul Ordinului MADR 598/22.09.2008

3.2 Contractarea fondurilor

După primirea Raportului în care sunt incluse proiectele aprobate pentru a fi finanțate, APDRP notifică Beneficiarul privind Decizia de Selecție.

În termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării Beneficiarul trebuie să se prezinte la sediul Centrului Regional de care aparține, pentru semnarea contractului de finanțare (se recomandă consultarea textului integral al Contractului de finanțare (Anexa 5 la prezentul ghid) vezi link www.apdrp.ro).

În cazul în care Beneficiarul nu se prezintă în termenul din Notificare și nici nu anunță APDRP, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar.

ATENȚIE! Durata maximă de execuție a Contractului de finanțare este de 3 ani, pentru proiecte care prevăd construcții-montaj și este de maxim 2 ani pentru proiecte care prevăd investiții în achiziții simple fără leasing financiar de utilaje, instalații, echipamente și dotări noi, mijloace de transport stabilite prin fișa măsurii.

În condițiile nerespectării duratei maxime de execuție a Contractului de Finanțare, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 2% din valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectului, pe care o achită înainte de a i se aproba modificarea duratei de execuție.

Beneficiarul poate efectua modificări bugetare dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și modificarea se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitole bugetare de cheltuieli eligibile, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului.

Beneficiarul transmite la APDRP bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcut, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia fără a fi necesară încheierea unui act adițional la contractul de finanțare.

3.2.1 Precizări referitoare la acordarea avansului

Pentru Beneficiarul care a optat pentru avans în vederea demarării investiției în formularul Cererii de Finanțare, APDRP poate să acorde un avans de maxim 20 % din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Beneficiarul poate primi avansul numai după primirea avizului favorabil din partea APDRP pentru procedura de achiziții prioritar majoritară.

Pentru plata în avans a cheltuielilor eligibile nerambursabile, beneficiarul este obligat să depună o garanție financiară, care să acopere suma solicitată în avans în procent de 110%, eliberată de către o instituție financiar bancară.

Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de Plată a Avansului.

Avansul se justifică de către beneficiar pe bază de documente justificative conform cerințelor APDRP prezentate în Instrucțiunile de plată, anexa V la Contractul de Finanțare.

Beneficiarul care a optat pentru plata în avans este obligat în prealabil solicitării prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să justifice pe bază de documente acoperirea avansului până la data încheierii duratei de execuție inițiale prevăzută în Contractul de Finanțare.

3.3 Achizițiile

Beneficiarul are posibilitatea să demareze procedura de achiziții începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții).

Beneficiarul privat este obligat să depună la OJPDRP, în maxim 3 luni dosarele de achiziții, pentru achiziții simple, sau în maxim 4 luni Proiectul Tehnic și cel puțin un Dosar de achiziții (ex.: Dosar achiziții prestari servicii), pentru achiziții care prevăd construcții-montaj, de la semnarea contractului de finanțare.

Beneficiarul care aplică legislația de achiziții publice este obligat să depună la CRPDRP documentația de achiziții.

Beneficiarul care aplică legislația de achiziții publice, este obligat să finalizeze în maxim 12 luni de la semnarea contractului de finanțare toate procedurile de achiziții publice, inclusiv avizarea acestora.

ATENȚIE! La solicitarea expresă a unui beneficiar FEADR, cu privire la furnizorii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, APDRP poate, după o verificare prealabilă, să includă informațiile despre acești furnizori în Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR.

Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR va putea fi consultată pe site-ul oficial al APDRP.

În contextul derulării achizițiilor private, **conflictul de interese** reprezintă situația în care există legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanți, între membrii comisiei de evaluare și ofertanți, sau ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție, sau atunci când ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție pentru achizițiile realizate de solicitanții privați ai fondurilor FEADR.

Legislația și tipurile de proceduri aplicabile beneficiarilor privați ai FEADR

Tip contract	Condiții prevăzute de legislația națională privind achiziția publică	Procedura aplicabilă
Contract de lucrări	<u>Cumulativ:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 2.500.000 Euro.	Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare) (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)

	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 2.500.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p>
Contract de servicii	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat; - Valoarea estimată a contractului este mai mare decât echivalentul în lei a 125.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p> <p>(OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare)</p>
	<p><u>Cumulativ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Contractul este subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50% din fonduri comunitare și/sau de la bugetul de stat. - Valoarea estimată a contractului este mai mică sau egală cu echivalentul în lei a 125.000 Euro. 	<p>Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p>
Contract de furnizare de produse (bunuri)	<p>Indiferent de procentul de cofinanțare și de valoarea contractului.</p>	<p>Instrucțiuni pentru beneficiarii privați ai FEADR (Anexa IV la contractul-cadru de finanțare)</p>

Beneficiarii publici ai FEADR aplică **legislația națională în vigoare privind achiziția publică** (OUG nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare) și **Instrucțiunile privind achizițiile publice pentru beneficiarii FEADR.**

Nerespectarea Instrucțiunilor privind achizițiile publice și private de către beneficiarii FEADR, atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau produse.

Pe parcursul întregului proces de achiziție, la adoptarea oricăror decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- Nediscriminarea
- Tratatamentul egal
- Recunoașterea reciprocă
- Transparența
- Proportionalitatea
- Eficiența utilizării fondurilor
- Asumarea răspunderii.

Beneficiarul trebuie să depună la OJPDRP Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (exceptând dosarele de servicii).

3.4 Plata

Dosarul Cererii de Plată se depune de beneficiar la Oficiul Județean de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în două exemplare pe suport de hârtie, la care atașează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar. Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanțare) www.apdrp.ro

Termenul de rambursare a cheltuielilor eligibile aferente unui dosar cerere de plată este de maxim 90 de zile calendaristice de la data când cererea de plată este completă.

ATENȚIE! Beneficiarul este obligat **să nu modifice proiectul pe o perioadă de 5 ani** de la ultima plată efectuată de Agenție.

* * *

4.1 Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de finanțare pentru întocmirea proiectului sunt:

1. a) Memoriu justificativ pentru proiectele care nu prevăd lucrări de construcții-montaj. Acest document se va întocmi de către toți solicitanții pentru proiectele individuale/integrate care nu prevăd lucrări de construcții-montaj.

b) Studiu de fezabilitate/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții (unde este cazul) întocmit/ actualizat conform conținutului cadru și metodologiei stipulate în HG nr. 28/09.01.2008 și avizat conform legislației în vigoare.

Pentru proiectele care vizează investiții asupra obiectivelor de patrimoniu, solicitantul va prezenta și:

- documentația întocmită conform **Conținutului Cadru al documentațiilor de restaurare a monumentelor istorice (DISPOZIȚIE Nr. 4300/VN/03.11.2005 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea activității în domeniul avizării**, elaborat de Ministerul Culturii și Cultelor, pentru investiții de restaurare/ consolidare a obiectivelor de patrimoniu;

sau:

- **documentație justificativă** pentru investiții de conservare a obiectivelor de patrimoniu, avizată de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural – județeană.

În cazul obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice solicitanții sunt obligați să obțină pentru **Studiul de fezabilitate/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții** avizul emis de Inspectoratul de Stat în Construcții- București.

Situațiile în care este obligatoriu acest aviz sunt următoarele:

- În cazul în care documentațiile tehnico-economice aferente investițiilor noi care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice care se aprobă de Guvern pentru valori

mai mari de suma stabilita (20 milioane lei) prin art. 42 (1) litera a) din Legea 500/2002 privind finantele publice, cu modificarile ulterioare.

- În cazul lucrurilor de interventii la constructii existente- reparatii, modificari, reabilitari, consolidari, restaurari- finantate din fonduri publice, pentru care, potrivit valorii determinate conform devizului general, exclusiv TVA, legislatia in vigoare prevede organizarea de licitatii deschise (in cazul in care valoarea estimata, fara TVA, a contractului de achizitie publica este mai mare decat echivalentul in lei a 500.000 euro, pentru contractul de lucrari, sau daca Autoritatea Contractanta hotaraste sa aplice organizarea de licitatii deschise pentru valori < 500.000 euro).

ATENȚIE! Pentru proiectele integrate, care vizează lucrări de construcții-montaj, studiul de fezabilitate sau documentația de avizare a lucrărilor de intervenție, se realizează conform legislației în vigoare pentru fiecare tip de acțiune, integrarea realizându-se printr-un deviz general centralizator de către proiectantul care elaborează documentația aferentă investiției majoritare. Studiile de fezabilitate aferente vor fi licitate într-un singur pachet.

Pentru proiectele integrate care vizează atât lucrări de construcții-montaj cât și acțiuni de achiziții simple, studiul de fezabilitate va include și descrierea acestor acțiuni.

Pentru investițiile care nu se supun achizițiilor publice, în estimarea costurilor investiției, proiectantul va compara Baza de date de prețuri afișată pe site-ul APDRP și se va printa și atașa la cererea de finanțare paginile referitoare la bunurile și serviciile incluse în proiect, identificate în baza. În situația în care prețurile/tarifele aferente bunurilor/serviciilor incluse în proiect nu se regăsesc sau nu se încadrează în limitele din baza de date, solicitantul va atașa trei oferte pentru bunuri și servicii a căror valoare este mai mare de 50.000 Euro și o oferta pentru bunuri și servicii care depășesc valoarea de 10.000 Euro. În ceea ce privește prețurile lucrărilor incluse în proiect, proiectantul va menționa sursa de prețuri, din zona, folosită.

ATENȚIE! Vor fi atasate numai paginile relevante din ofertele respective, cuprinzând prețul, furnizorul și caracteristicile tehnice ale bunului respectiv.

Cursul de schimb valutar utilizat va fi cel publicat de Banca Central Europeană pe Internet la adresa : <<http://www.ecb.int/index.htm>>, din data întocmirii studiului de fezabilitate/documentației de avizare/memoriului justificativ. Pentru proiectele integrate se va utiliza cursul de schimb din data întocmirii studiului de fezabilitate/documentației de avizare a acțiunii majoritare.

2. a) Certificatul de urbanism / Autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții.

b) **Pentru investițiile care vizează componenta b**, Certificatul de Urbanism va fi însoțit de Avizul cu recomandari emis de către filiala teritorială a Ordinului Arhitecților, care confirmă respectarea arhitecturii specifice locale (dacă este cazul), la faza de Studiu de Fezabilitate.

ATENȚIE! În certificatul de urbanism trebuie specificat numele proiectului/investiției exact cum este menționat în Cererea de finanțare, excepție făcând proiectele integrate.

3. Documente pentru teren/clădiri:

3.a) Pentru primarii și ADI-uri

I) *în cazul în care clădirea/terenul este proprietatea primăriei/lor* – Inventarul primăriei/ilor întocmit conform legislației în vigoare privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia/acestora;

II) *în cazul în care terenul este inclus în proprietatea publică sau administrarea unei autorități publice locale, alta decât solicitantul* - Inventarul domeniului public pentru terenul pe care se realizează investiția, însoțit de acordul autorității deținătoare;

III) *și avizul administratorului terenului aparținând domeniului public, altul decât cel administrat de primărie, dacă este cazul.*

3.b) Pentru ONG, așezăminte culturale, instituții de cult

I) Document care să ateste dreptul de proprietate sau contract de concesiune asupra clădirii pe o perioadă de minim 10 ani de la depunerea cererii de finanțare.

II) Document care atestă dreptul de proprietate asupra terenului sau Contract de concesiune pentru terenul pe care va fi amplasată construcția, pe o perioadă de minim 10 ani de la depunerea cererii de finanțare.

Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concendent care conține:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale, dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;

- suprafața concesionată la zi - dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces.

3.c) Pentru persoane fizice și juridice

Document care să ateste dreptul de proprietate/document încheiat la notariat care atestă dreptul de administrare asupra obiectivului ce se va restaura, consolida, conserva pe o perioada de minim 10 ani de la depunerea cererii de finanțare.

4. Adeverinta conform Protocolului incheiat intre APDRP si ANPM sau Acord de mediu insotit, daca este cazul de studiul de impact, eliberate de Autoritatea competenta pentru protectia mediului.

5. Acord de acces pentru investitia de infiintare si extindere a retelei publice locale de alimentare cu gaz, daca este cazul.

6. Avizul de amplasament sau **Aviz de racordare** eliberat de sucursale ale **ANRE**¹⁰, privind investiții asupra rețelei de joasă tensiune sau asupra rețelei publice de iluminat, dacă este cazul.

7. Avizul sanitar privind constatarea conformității proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare privind conformitatea proiectului cu condițiile de igienă și sănătate publică

sau

Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă și sănătate publică, dacă este cazul.

8. Notificare, care sa certifice conformitatea proiectului cu legislatia in vigoare pentru domeniul sanitar veterinar si ca prin realizarea investitiei in conformitate cu proiectul verificat de DSVSA judeteana, respectiv a municipiului Bucuresti, unitatea va fi in

---

¹⁰ **ANRE** - Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei

concordanta cu legislatia in vigoare pentru domeniul sanitar veterinar si pentru siguranta alimentelor, daca este cazul.

9. a) Avizul eliberat de Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național județeană, care să confirme faptul că obiectivul propus spre finanțare face parte din patrimoniul cultural de interes local – grupa B și că se poate interveni asupra lui (documentația este adecvată), dacă este cazul.

b) Aviz din partea Autorității publice centrale pentru protecția mediului sau Hotărâre a Consiliului Județean sau Hotărâre a Consiliului Local privind încadrarea elementului de cadru natural în categoria celor protejate (în cazul în care elementul de cadru natural specificat în documentația anexată cererii de finanțare nu se regăsește în Lista ariilor protejate – Anexa 8 la Ghidul Solicitantului)

10. a) Expertiză tehnică de specialitate asupra construcției existente, inclusiv pentru investiții de restaurare, consolidare și conservare a obiectivelor de patrimoniu, întocmită, semnată și ștampilată de un expert tehnic atestat .

b) Pentru investiții de restaurare, consolidare și conservarea obiectivelor de patrimoniu expertiză tehnică va avea avizul Comisiei zonale a monumentelor istorice (cf. Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice).

11. a) Pentru Consilii Locale și ADI-uri, Hotărârea Consiliului Local / Consiliilor Locale pentru instrumentarea proiectului, cu referire la următoarele puncte obligatorii:

- necesitatea și oportunitatea investiției;
- numărul de locuitori ai comunei/lor solicitante;
- angajamentul de a asigura exploatarea drumurilor în conformitate cu reglementările în vigoare privind condițiile de exploatare a drumurilor (dacă este cazul);
- angajamentul de a suporta cheltuielile de mentenanță și gestionarea investiției, pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la data la care investiția a fost dată în exploatare.

b) Pentru celelalte categorii de solicitanți eligibili se va prezenta angajamentul că vor asigura mentenanța investiției, pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la data la care investiția a fost dată în exploatare.

12. Actul de înființare și Statutul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară.

13. 1) Certificatul de înregistrare fiscală;

2) Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului (ORC) conform legislației în vigoare;

3) Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică: faptul că societatea este în funcțiune, codul CAEN conform activității pentru care se solicită finanțare, existența punctului de lucru (dacă este cazul).

4) Certificat de înregistrare în scopuri de TVA eliberat de Ministerul Economiei și Finanțelor (copie) , unde este cazul;

sau

Declaratie pe proprie raspundere a solicitantului, in care acesta declara ca nu este înregistrat în scopuri de TVA și ca se va angaja să notifice agentiei orice modificare a situației privind înregistrarea ca platitor de TVA , în maxim 10 zile de la data înregistrării în scopuri de TVA, unde este cazul.

În cazul în care, în Certificatul de înregistrare în scopuri de TVA se menționează că solicitantul este platitor de TVA, respectiv C.I.F-ul are mențiunea „RO”, TVA-ul **este neeligibil**.

În cazul în care, solicitantul prezintă Declarația pe proprie răspundere că nu este platitor de TVA, TVA-ul **afert cheltuielilor eligibile, este eligibil**.

14. a) Încheierea privind înscrierea în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, solicitat doar pentru ONG-uri și ADI-uri;

b) Certificatul de înregistrare și actul de înființare și funcționare emis de unitatea ierarhic superioară (episcopie, arhiepiscopie, mitropolie, patriarhie), solicitat doar pentru instituții de cult;

c) Document privind înființarea, organizarea și funcționarea asezământului cultural, solicitat pentru asezăminte culturale;

15. Contractul de delegare a gestiunii serviciilor de gestionare a rețelei de apă/canalizare, precum și atestarea operatorului regional care va gestiona serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, dacă este cazul.

16. a) Lista agenților economici și a instituțiilor de interes public, deserviți de proiect, care va conține denumirea, adresa, activitatea desfășurată, domeniul de activitate;

și

b) Lista gospodăriilor care au depus la primărie adeziunea privind necesitatea investiției și angajamentul de racordare din surse proprii la rețeaua de apă/canalizare/gaze/energie electrică, sau că sunt de acord cu plata colectării deșeurilor.

Lista trebuie să conțină nume, prenume, semnătură, adresă, termen de racordare (maxim 3 ani de la finalizarea investiției publice), precum și tariful perceput.

17. Hotărârea consiliului parohial privind realizarea investiției și asigurarea cofinanțării, dacă este cazul.

18. Precontract cu o firmă autorizată, vizând ridicarea, sortarea deșeurilor și transportul acestora la un depozit zonal, dacă este cazul.

19. Cazierul judiciar fără înscrieri care privesc sancțiuni economico-financiare, al reprezentantului legal de proiect.

20. Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal.

21. a) Declarație pe proprie răspundere a solicitantului dată de reprezentantul legal de proiect că va asigura cofinanțarea proiectului și cu precizarea sursei de cofinanțare.

b) Document de la bancă/trezorerie cu datele de identificare ale băncii/trezoreriei și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa băncii/ trezoreriei, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP). Pentru beneficiarii publici documentul va fi eliberat obligatoriu de trezorerie.

22. Declarație pe propria răspundere a solicitantului privind respectarea regulii de minimis, dacă este cazul.

23. a) Certificate care să ateste lipsa datoriilor fiscale și sociale restante și graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat, dacă este cazul.

b) Cazierul fiscal eliberat de Direcția Generală a Finanțelor Publice, eliberat în conformitate cu legislația națională în vigoare.

c) Graficul de rambursare a datoriilor către bănci și document de la bancă pentru certificarea respectării graficului de rambursare, dacă este cazul.

24. Dacă solicitantul a obținut asistența financiară nerambursabilă pentru același tip de investiție, este atașată Cererii de Finanțare

1) Notificarea beneficiarului asupra plăților efectuate pentru solicitanții care au beneficiat de finanțare prin SAPARD/FEADR și au finalizat proiectul;

2) Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă (obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile, costuri și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului), întocmit de solicitant, pentru solicitanții care au mai beneficiat de alte programe de finanțare nerambursabilă începând cu anul 2002 pentru aceleași tipuri de investiții.

25. Autorizațiile de funcționare pentru rețeaua de alimentare cu apă și/sau canalizare, se solicită în funcție de rețeaua care se realizează în cadrul măsurii (dacă se realizează rețeaua de alimentare cu apă se solicită pentru rețeaua de canalizare existentă și invers), precum și pentru extinderea și/sau reabilitarea rețelei existente (apă și/sau canalizare), dacă este cazul.

26. a) Avizul tehnico-economic din partea operatorului regional

sau

b) Avizul tehnico-economic din partea consiliului județean din care să rezulte și conformitatea proiectului cu strategia regională/județeană de apă/apă uzată.

27. Adresa emisă de Consiliul județean/ADR care să confirme că investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană, dacă este cazul.

28. Aviz eliberat de Apele Române care să certifice că investiția în rețeaua de alimentare cu apă se realizează într-o zonă în care apa este insuficientă, dacă este cazul.

29. Buletin de analiză a apei emis de un laborator acreditat care să confirme că apa în zona respectivă este poluată sau prezintă o concentrație ridicată de nitrati, dacă este cazul.

30. Document din care să rezulte atestarea profesională a persoanelor care realizează studii privind patrimoniul cultural local, dacă este cazul.

31. Contract/angajament cu primaria, scoala, caminul cultural, muzeul/muzeele, etc. din localitatea respectivă, în cazul investițiilor de realizare a studiilor privind patrimoniul cultural local, dacă este cazul.

32. Situația achizițiilor publice efectuate până la depunerea Cererii de Finanțare (conform modelului din cererea de finanțare), dacă este cazul.

33. Alte documente justificative (se vor specifica după caz).

ATENȚIE! Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de finanțare, termenul de valabilitate al acestora fiind în conformitate cu legislația în vigoare.

4.2 Lista Formularelor disponibile pe site-ul APDRP

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

Cererea de Finanțare – Anexa 1 vezi link www.apdrp.ro

Studiu de Fezabilitate / Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții, conform HG 28 din ianuarie 2008 – Anexa 2 vezi link www.apdrp.ro

Memoriu Justificativ – Anexa 3 vezi link www.apdrp.ro

Recomandări privind elaborarea analizei cost-beneficiu – Anexa 4.1 vezi link www.apdrp.ro

Model de determinare a procentului sprijinului public nerambursabil – Anexa 4.2 vezi link www.apdrp.ro

Formulare:

Adresă de înștiințare (document necesar în cazul în care certificatul de urbanism/fișa tehnică emisă de APM/Avizul sanitar veterinar/Avizul sanitar este/sunt emise pe numele unei persoane fizice/juridice diferite de solicitant) vezi link www.apdrp.ro

Contractul de Finanțare – Anexa 5 (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între APDRP și beneficiarul fondurilor nerambursabile); link www.apdrp.ro

Dosarul CERERII DE PLATĂ:

Declarația de eșalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată – Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Cererea de Plată pentru avans - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Cererea de Plată - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Declarația de cheltuieli - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Raportul de execuție - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

Declarația pe propria răspundere a beneficiarului finanțării nerambursabilă - Anexa 6 vezi link www.apdrp.ro

TOATE FORMULARELE PREZENTATE ȘI AL CĂROR FORMAT ESTE ELABORAT DE APDRP POT FI CONSULTATE ȘI DESCĂRCATE DIRECT DE PE PAGINA DE INTERNET A APDRP (www.apdrp.ro – INVESTIȚII PRIN FEADR) SAU POT FI SOLICITATE DE LA SEDIILE APDRP DIN ȚARĂ.

De asemenea, în pagina de internet a APDRP se poate consulta și descărca:

- ✓ **Actele normative utile** (www.apdrp.ro – *Informații utile – Acte normative – Legislație specifică FEADR*) - Anexa 13.
- ✓ **Fișa Măsurii** (www.apdrp.ro – *Investiții prin FEADR – M322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”*) - Anexa 14 vezi link www.apdrp.ro;
- ✓ **Declarații** – Anexa 15 vezi link www.apdrp.ro

4.3 DICȚIONAR

Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) – reprezintă structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate în condițiile legii de unitățile administrativ teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte pentru dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice (Legea Administrației publice locale nr. 215/2001);

Beneficiar – reprezintă o persoană juridică/persoană fizică autorizată care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu APDRP pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Cererea de finanțare – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;

Contribuția privată – reprezintă o sumă de bani care constituie implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre cofinanțarea publică (fondurile europene nerambursabile) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată

din surse proprii, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară, fie din venituri provenite din sponsorizări, donații și legate¹¹, etc. dovedite în condițiile legii. Un alt mod de asigurare a cofinanțării private este **prin credit bancar**, valabil în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit bancar.

Cofinanțarea publică – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR; aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;

Eligibil – care îndeplinește criteriile și condițiile precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de Finanțare și Contractul de Finanțare pentru FEADR;

Evaluarea – reprezintă acțiunea procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate și pentru selectarea proiectului, în vederea contractării;

Fișa măsurii – reprezintă documentul care descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;

Fonduri nerambursabile – reprezintă fondurile acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a Măsurii 322 și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de APDRP.

Măsura – definește aria de finanțare prin care se poate realiza cofinanțarea proiectelor (reprezintă o sumă de activități cofinanțate prin fonduri nerambursabile);

---

¹¹ Legate- Dispoziție testamentară; Bunuri lasate cuiva prin dispoziție testamentară.

Potențial beneficiar – reprezintă o persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin FEADR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu APDRP;

Politica Agricolă Comună (PAC) – reprezintă un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizații comune de piață;

Proiect individual – presupune o singură acțiune din cadrul fișei măsurii indiferent de categoria de beneficiar;

Proiect integrat – presupune combinarea în același proiect a cel puțin 2 acțiuni din cadrul aceleiași componente sau din componente diferite ale măsurii și acțiunea/acțiunile secundară/secundare din cadrul proiectului integrat deține/dețin o pondere de minim 10% din valoarea totală eligibilă a proiectului în cauză.

Reprezentantul legal – reprezentant al proiectului care semnează contractul de finanțare (în cazul în care cererea va fi selectată) și care trebuie să aibă și responsabilități și putere decizională din punct de vedere financiar în cadrul societății.

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral, din punct de vedere financiar de către beneficiarul proiectului;

Valoare totală a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii și/sau lucrări;

APDRP – Agenția de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul APDRP îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

ANCA – Agenția Națională de Consultanță Agricolă, organizează acțiuni de popularizare, consultanță, asistență tehnică, instruire și pregătire profesională;

APIA – Agenția de Plați și Intervenție pentru Agricultură – instituție publică subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;

CRPDRP – Centrele Regionale de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structura organizatorică la nivel regional a APDRP (la nivel național există 8 centre regionale);

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.

ISC – Inspectoratul de Stat în Construcții, organism de control în domeniul calității construcțiilor, disciplinei în urbanism, supravegherii pieței produselor pentru construcții și avizării investițiilor din fonduri publice;

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

MCC – Ministerul Culturii și Cultelor;

OJPDRP – Oficiile Județene de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structura organizatorică la nivel județean a APDRP (la nivel național există 42 Oficii județene);

PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene;

DICȚIONAR DE SPECIALITATE

AȘEZĂMINTE CULTURALE – instituții publice sau persoane juridice de drept privat, indiferent de forma de organizare și finanțare, care desfășoară activități în domeniul cultural, de informare și educație permanentă, reprezentând servicii culturale de utilitate publică, cu rol în asigurarea coeziunii sociale și a accesului comunitar la informație.

CONSERVARE – toate acele intervenții care au ca finalitate menținerea unei stări fizice și estetice a unei construcții. Conservare poate fi considerată și lucrarea de protejare împotriva intemperiilor, furtului etc. a unui șantier sau a unei construcții degradate, în această categorie (cu un caracter special) intrând și menținerea în stare de ruină a vestigiilor arheologice din orice epocă – în acest caz conservarea urmărind doar împiedicarea degradărilor ulterioare. Lucrările din această categorie sunt cele de reparații curente și de întreținere care nu modifică starea prezentă a unei construcții. Mai pot fi acceptate în această definiție și intervențiile minim necesare pentru punerea în siguranță a unei clădiri din punct de vedere structural, lucrări care în extremă ar putea fi definite drept consolidare. Acestea sunt intervențiile de urgență pentru scoaterea din pericol public.

INVESTIȚIE NOUĂ – lucrările de construcții montaj, utilaje, instalații, care se realizează pe amplasamente noi sau pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația.

MONUMENT AL NATURII – monumente ale naturii sunt acele arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice sau amenințate cu dispariția, **arbori seculari**, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice – **peșteri**, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, **cascade** și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor. Dacă monumentele naturii nu sunt cuprinse în perimetrul altor zone aflate sub regim de protecție, pentru asigurarea integrității lor se vor stabili zone de protecție obligatorie, indiferent de destinația și de deținătorul terenului. Managementul monumentelor naturii se face după un regim strict de protecție care asigură păstrarea trăsăturilor naturale specifice. În funcție de gradul lor de vulnerabilitate, accesul populației poate fi limitat sau interzis.

Monumentele naturii corespund categoriei III IUCN – „Monument natural: arie protejată administrată în special pentru conservarea elementelor naturale, specifice”.

MODERNIZAREA – cuprinde lucrările de construcții-montaj și instalații privind **reabilitarea** infrastructurii și/sau **renovarea/ restaurarea/ consolidarea/ conservarea** construcțiilor **reutilarea, extinderea** (daca este cazul) aparținând tipurilor de investiții derulate prin măsură, care se realizează pe amplasamente existente, fără modificarea destinației/funcționalității inițiale.

OPERATORI REGIONALI – entități publice create la nivel județean, la inițiativa Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, pentru a gestiona și a asigura mentenanța investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată realizate prin proiectele regionale de la nivel de județ. Regionalizarea este un element cheie în îmbunătățirea calității și eficienței din punctul de vedere al costului infrastructurii locale de apă și serviciilor, în scopul îndeplinirii obiectivelor de mediu, dar și pentru asigurarea durabilității investițiilor, a operațiunilor, a unei strategii de dezvoltare pe termen lung în sectorul de apă și a unei dezvoltări regionale echilibrate. Din punct de vedere instituțional, regionalizarea este realizată prin reorganizarea serviciilor publice existente deținute de către autoritățile administrației publice locale. Acesta se bazează pe trei elemente instituționale cheie: Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI), Operatorul Regional (OR) și Contractul de Delegare a Gestiunii Serviciilor (delegarea gestiunii serviciilor este nucleul organizării operaționale și instituționale a managementului regionalizat al serviciilor de apă și canalizare). Proprietatea activelor publice și responsabilitatea pentru furnizarea serviciilor adecvate de apă și canalizare la un cost rezonabil rămân în custodia Autorităților Locale.

PATRIMONIUL – se constituie pe baza următoarelor categorii:

- Imobil, construit la suprafață sau subteran (*vezi Legea monumentelor istorice 422/2001, Legea pentru protecția patrimoniului arheologic 378/2001, Planuri urbanistice – amenajarea teritoriului, generale sau zonale*);
- Mobil, diverse tipuri de obiecte – colecții și muzee (*vezi Legea nr.182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil*);
- Imaterial, constituit din obiceiuri, tradiții, literatură populară, meșteșuguri și creații spirituale ale unei comunități;

PATRIMONIUL NATURAL – ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural a căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică, recreativă și cultural-istorică au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare;

(BUN AL) PATRIMONIUL NATURAL – componentă a patrimoniului natural care necesită un regim special de ocrotire, conservare și utilizare durabilă în beneficiul generațiilor prezente și viitoare;

RENOVARE – toate acele intervenții care sporesc gradul de îmbunătățire al finisajelor și al accesoriilor tehnice (vopsitorii, zugrăveli, schimbarea instalațiilor interioare și exterioare din incintă etc.) precum și lucrări de recompartimentare, modificări ce duc la sporirea confortului (iluminat, echipare electrică, termică, securitate etc.) și al siguranței în exploatare (căi de acces și de circulație, sisteme de protecție la foc etc.) în general, intervenții ce conduc la un mod mai funcțional și mai economic de folosire a unei construcții, fără posibilitatea de schimbare volumetrică și planimetrică sau modificarea destinației inițiale.

RESTAURARE – operațiune complexă care presupune întocmirea unei documentații de cercetare și proiectare de către persoane atestate de către Ministerul Culturii și Cultelor – specialiști și experți, înscrși în registre speciale – înainte de efectuarea unor lucrări de construcții asupra unei clădiri protejate. Restaurarea este o intervenție pe o clădire aflată într-un grad oarecare de degradare cu scopul de a reface caracterul, configurația și acele caracteristici speciale care au condus la decizia de protejare a imobilului, lucrările efectuate în acest scop putând duce la modificări substanțiale a formei în care clădirea se găsește la momentul deciziei de restaurare. În această categorie întâlnim mai multe subcategorii de lucrări care pot fi caracterizate ca: reconstituire, reîntregire, reabilitare, consolidare.

Reparațiile curente și lucrările de întreținere care mențin neschimbate caracteristicile unei clădiri nu pot fi considerate restaurări.

4.4 APDRP în sprijinul dumneavoastră

Fiecare cetățean al României, care se încadrează în aria de finanțare a Măsurilor din cadrul FEADR, are dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

APDRP va stă la dispoziție de luni până vineri între orele 8:30 și 16:30 pentru a vă acorda informații privind Programul FEADR, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea FEADR.

Experții APDRP vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că experții APDRP nu au voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului.

Echipa APDRP vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a APDRP.

De asemenea, în cazul în care considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea FEADR, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informați-ne în scris.

ATENȚIE! Pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

APDRP, prin cele 8 Centre Regionale și cele 42 de Oficii Județene, vă ajută să primiți finanțare nerambursabilă pentru proiectul dumneavoastră.

Dacă întâmpinați greutăți în obținerea informațiilor sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene scrieți-ne pe adresele:

București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1;

reclamatii@apdrp.ro;

www.apdrp.ro – Forumuri de discuții / Reclamații.

*** / ***